Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

21 ЛЮТАГА 2008 г. ЧАЦВЕР
№ 34 (26147)

Кошт 430 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Узнагароджанне за ўладальніцкі нагляд будзе непасрэдна залежаць ад рэнтабельнасці і чыстага прыбытку гаставарыстваў

У Беларусі грашовае ўзнагароджанне за ўладальніцкі нагляд з 1 красавіка 2008 года будзе непасрэдна залежаць ад узроўню рэнтабельнасці гаспадарчага таварыства і наяўнасці чыстага прыбытку па выніках дзейнасці за справаздачны перыяд. Такое палажэнне змяшчаецца ва ўказе прэзідэнта Беларусі № 100, які рэгулюе некаторыя пытанні ўладальніцкага нагляду.

Дакументам вызначаны асобы, якія могуць назначацца прадстаўнікамі дзяржавы ў органах кіравання гаспадарчых таварыстваў, акцыі (долі ў статутных фондах) якіх належаць Рэспубліцы Беларусь. Гэта могуць быць як работнікі (у тым ліку дзяржаўныя служачыя) дзяржаўных органаў і арганізацый, якія ўпаўнаважаны кіраваць акцыямі (якія ажыццяўляюць уладальніцкі нагляд), так і грамадзяне, якія заключылі грамадзянска-прававыя дагаворы з такімі органамі і арганізацыямі.

Урад устанаўлівае парадак назначэння гэтых прадстаўнікоў дзяржавы, падставы для спынення іх паўнамоцтваў, а таксама патрабаванні, што прад'яўляюцца да іх, іх правы і абавязкі.

Нарматыў налічэння памеру ўзнагароджання прадстаўніку дзяржавы ўстанаўліваецца ў базавых велічынях у залежнасці ад узроўню рэнтабельнасці гаспадарчага таварыства. Але пры ажыццяўленні ўладальніцкага нагляду ў банках памер узнагароджання прадстаўніку дзяржавы абмяжоўваецца максімальным нарматывам без уліку рэнтабельнасці, што звязана з асаблівасцямі рэгулявання банкаўскай дзейнасці.

Рэалізацыя палажэнняў указа будзе садзейнічаць больш эфектыўнаму ўдзелу прадстаўнікоў дзяржавы ў органах кіравання гаспадарчых таварыстваў, акцыі (долі ў статутных фондах) якіх належаць Рэспубліцы Беларусь.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Беларусі назначыў суддзяў Канстытуцыйнага суда

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка 19 лютага сваім указам назначыў суддзямі Канстытуцыйнага суда Аляксандра Марыскіна, Валянціну Падгрушу, Вольгу Сяргееву і Лілію Козыраву, вызваліўшы яе ад пасады намесніка старшыні і суддзі Вышэйшага Гаспадарчага Суда Рэспублікі Беларусь з наступным паведамленнем аб яе вызваленні Савету Рэспублікі Нацыянальнага сходу.

Беларусь і Польшча падпішуць пагадненне аб эксплуатацыі пагранічнага ўчастка Аўгустоўскага канала

Прэзідэнт адобрыў у якасці асновы для правядзення перагавораў праект міжурадавага пагаднення з Польшчай аб эксплуатацыі пагранічнага ўчастка Аўгустоўскага канала. Указ аб гэтым Аляксандр Лукашэнка падпісаў 19 лютага. На правядзенне перагавораў і падпісанне пагаднення ўпаўнаважаны старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Саўчанка.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Сёлета будзе пададзена каля 100 тысяч дэкларацый

Кампанія дэкларавання сукупнага гадавога даходу сёлета ажыццяўляецца ў спакойным безажыятажным рэжыме, — паведаміла карэспандэнту «Звязды» начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асобаў Міністэрства па падатках і зборах Галіна Радзюкевіч.

У інспекцыях амаль няма чэргаў, а падаткаплацельшчыкі задаволены працай падатковых работнікаў, — лічыць суразмоўца. Пакуль сёлета колькасць пададзеных дэкларацый прыкладна ў 2,5—3 разы менш чым летась. На 10 лютага ў інспекцыі пададзена каля 39 тысяч дэкларацый аб сукупным гадавым даходзе.

Разам з тым спецыялісты МПЗ упэўнены, што максімальная актыўнасць удзелу насельніцтва ў кампаніі па дэклараванні звычайна прыпадае на трэцюю дэкаду лютага. Таму Галіна Радзюкевіч разлічвае, што сёлета дэкларацыі аб сукупным гадавым даходзе пададуць каля 100 тысяч чалавек.

Начальнік упраўлення запэўніла, што падатковыя органы і сёлета будуць выкарыстоўваць механізм абавязковага дэкларавання для работнікаў тых арганізацый, дзе існуюць шэрыя схемы атрымання заробку ў канвертах. Дэкларацыі будуць патрабаваць у першую чаргу ў тых выпадках, калі да падатковікаў трапіць інфармацыя аб афармленні буйных здзелак з нерухомай маёмасцю або аб набыцці дарагіх аўтамабіляў, абсталявання ці інш. Сёлета падатковую дэкларацыю аб сукупным гадавым даходзе за 2007 год неабходна падаць да 3 сакавіка ўключна.

Сяргей КУРКАЧ.

Сёння — Міжнародны дзень роднай мовы

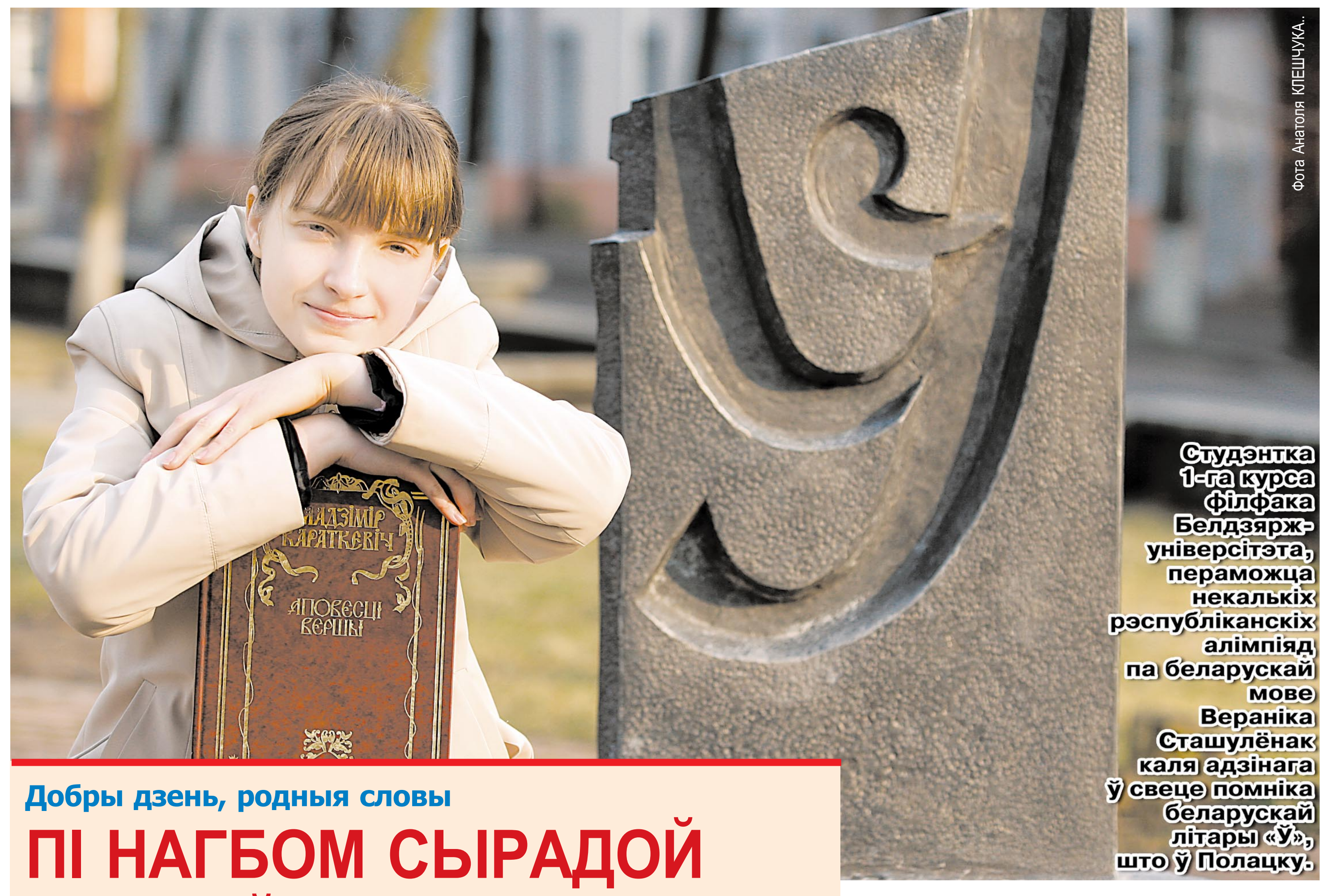

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Студэнтка 1-га курса філфака Белдзяржуніверсітэта, пераможца некалькіх рэспубліканскіх алімпіяд па беларускай мове Вераніка Сташулёнак каля адзінага ў свеце помніка беларускай літары «Ў», што ў Полацку.

Добры дзень, родныя словы

ПІ НАГБОМ СЫРАДОЙ РОДНАЙ МОВЫ!

Па-руску: «родной язык», па-нямецку: «Muttersprache» (матчына мова). А ў беларускай мове яны адназначныя: родная мова і матчына мова.

Бо з матчыных вуснаў найперш прыходзяць разам з яе ласкаю да малечы родныя словы. І таму яны асабліва дарагія, як назаўсёды дарагое маленства. І я помню іх: з вуснаў мамы Алесі, таты Кастуся, дзядулі Міхалкі, бабкі Альжбеты, мамінай мамы Мар'яны, а мамінага бацькі не чуў: ён не дажыў да ўнука.

А яны чулі беларускія словы ад сваіх бацькоў і дзядоў, маіх ужо і прадзедаў, і прапрадзедаў.

Сёння навукай засведчана: яшчэ ў лоне маці дзіця ўслухоўваецца ў гукі роднай мовы. На родных словах цяпло нашых продкаў. Яны як пацалунак тых, каго ўжо і ніколі не ўбачыш.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Штогод 21 лютага адзначаецца Міжнародны дзень роднай мовы. Гэта «моўнае» свята было ўстаноўлена ЮНЕСКА ў 1999 годзе. Родная мова — гэта адначасова і культура, і лад думак, спадчына і народа, і ўсяго чалавецтва. Паводле звестак ЮНЕСКА, у свеце існуе каля 6000 жывых моў. Палова з іх знаходзіцца на мяжы знікнення. На 96 працэнтаў моў размаўляе толькі 4 працэнты насельніцтва. 80 працэнтаў афрыканскіх моў не маюць пісьменнасці. Штогод вымірае каля дзесятка моў...

«Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб ня ўмерлі...» — гэтыя словы Францішка Багушэвіча гучаць сёння як запавет.

Са святам роднай мовы!

Дзяржузнагародамі Беларусі адзначаны амаль 50 работнікаў прамысловасці, медыцыны, сферы адукацыі, культуры

Адпаведны ўказ кіраўнік дзяржавы падпісаў 19 лютага.

Ордэнам Айчыны III ступені ўзнагароджаны рэктар Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта Іван Жарскі.

Ордэнам Пашаны ўдастоены першы намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Уладзімір Сямашка, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Аляксандр Папкоў, дырэктар Палаца Рэспублікі Пётр Волкаў і дырэктар ВПУП «ВІПРА» Беларускага таварыства глухіх Аляксандр Грэс. Галоўны дырыжор Нацыянальнага акадэмічнага народнага аркестра Беларусі імя І. Жыновіча Міхаіл Казінец узнагароджаны ордэнам Францыска Скарыны.

Медалём «За адвагу» ўзнагароджаны старшы прапаршчык міліцыі Аляксандр Казакевіч, сяржант міліцыі Дзмітрый Купцоў, капітан міліцыі Аляксей Тарасаў, медалём «За адзнаку ў ахове грамадскага парадку» — сяржант міліцыі Уладзімір Палоннік і старшына міліцыі Андрэй Сівакоў...

Сярод узнагароджаных медалём «За працоўныя заслугі» галоўны дырыжор Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Аляксандр Анісімаў, начальнік рэспубліканскага мостабудаўнічага ўнітарнага прадпрыемства «Мостаатрад № 425» г. Віцебска Аляксандр Бандарэнка, галоўны ўрач мінскай 6-й гарадской клінічнай бальніцы Віктар Гурко...

Медалём Францыска Скарыны адзначаны генеральны дырэктар ТАА «Кёнігсберг Трэйдынг» Міхаіл Грыб, старшыня савета Федэральнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі «Беларусы Расіі» Францішак Каўрыга, старшыня савета нацыянальна-культурнай аўтаноміі «Беларусь» у Рэспубліцы Комі Аркадзь Крупенька, намеснік дырэктара па культуры Новасібірскай гарадской грамадскай арганізацыі «Беларускі культурна-асветны цэнтр у імя святой Ефрасінні Полацкай» Людміла Счасліўенка.

Гэтай узнагароды ўдастоены і вядучы майстар сцэны Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага Аксана Лясная, дэкан фартэпіяннага і кампазітарска-музыказнаўчага факультэта Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Уладзімір Няхаенка, мастацкі кіраўнік грамадскага творчага саюза «Славянскі круг» пры ЗАТ «Будаўнічая кампанія «Партнёр» Сяргей Костачка, мастак-жывапісец, член Беларускага саюза мастакоў Валерый Шкаруба, а таксама работнікі Беларускай дзяржаўнай ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга філармоніі: мастацкі кіраўнік Дзяржаўнага камернага хору Наталля Міхайлава, артыст размоўнага жанру вышэйшай катэгорыі Уладзімір Радзівілаў, рэпетытар па вакалу ансамбля «Сябры» Мікалай Сацура.

Ганаровае званне народнага мастака Беларусі прысвоена мастаку-скульптару, члену Беларускага саюза мастакоў Івану Міско...

Першаму намесніку старшыні праўлення ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк» Валянціне Лук'яненка прысвоена ганаровае званне «Заслужаны эканаміст Рэспублікі Беларусь».

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

СЯРЭДНЯЯ ПРАЦОЎНАЯ ПЕНСІЯ — БОЛЬШ ЗА 170 ДОЛАРАЎ

Выплата пенсійнай «прыбаўкі» за люты будзе зроблена ў сакавіку — адначасова з сакавіцкай пенсіяй. Аб гэтым у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» паведаміў намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага страхавання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валерый Кавалькоў.

У сувязі з прыняццем указа кіраўніка дзяржавы аб павышэнні пенсій, агульныя выдаткі Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва на гэтыя мэты ўзрастуць прыкладна на 50 млрд рублёў. Разам з тым, адзначылі ў міністэрстве, хваляваціся наконт тэрмінаў выплат не варта — неабходныя грошы ёсць. Дарэчы, варта нагадаць, што сярэдняя працоўная пенсія ў краіне павялічылася на 6,1 працэнта і складзе 366,3 тыс. рублёў, або больш за 170 долараў у эквіваленце. Пры гэтым памер мінімальнай пенсіі па ўзросце будзе адпавядаць 165,6 тыс., максімальнай пенсіі працуючых пенсіянераў пры стажы 45 гадоў у мужчын, 40 гадоў у жанчын і індывідуальным каэфіцыенце 1,3 — 413,3 тыс., а памер максімальнай пенсіі непрацуючых пенсіянераў пры такім жа стажы і каэфіцыенце 4,0 і вышэй — 569,4 тыс. рублёў.

Сяргей ГРЫБ.

СЕЛЬСКІ ТУРЫЗМ ЯК СРОДАК ПРЫЦЯГНЕННЯ ВАЛЮТЫ

Такую надзею на развіццё сельскага турызму ўскладае сёння дзяржава. Пра гэта на першай спецыялізаванай канферэнцыі «Аграэкатурызм у Рэспубліцы Беларусь — стан і перспектывы развіцця» сказаў першы намеснік старшыні праўлення Нацыянальнага банка Юрый Алымаў.

Для развіцця сельскага турызму створаны самыя льготныя ўмовы ва ўсёй эканамічнай сферы краіны. Гэта і льготы па падаткаабкладанні, і спрошчаныя ўмовы рэгістрацыі, і магчымасці ўзяць ільготны крэдыт на развіццё, які прадастаўляе Белаграпрамбанк. «Зараз у Савеце Міністраў разглядаецца праект указа Прэзідэнта Беларусі «Аб некаторых пытаннях ажыццяўлення дзейнасці ў сферы аграэкатурызму», адным з пунктаў якога прапаноўваецца распаўсюдзіць дзеянне Указа № 372 на фізічных асобаў, якія пражываюць у малых гарадскіх пасяленнях (з колькасцю насельніцтва да 20 тыс. чалавек), што дасць магчымасць многім гарадскім жыхарам займацца аграэкатурызмам. — сказаў на канферэнцыі намеснік міністра эканомікі Рэспублікі Беларусь Андрэй Тур. — Гэта дазволіць у некалькі разоў павялічыць колькасць вясковых сядзіб».

Сёння ў рэспубліцы зарэгістравана 188 суб'ектаў агратурызму, летась яны абслужылі 18 тысяч турыстаў. На цяперашні час гэта від турызму, які развіваецца найбольш дынамічна.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

БІЗНЭС НА АЛКАГАЛІЗМЕ

Урач-нарколаг Свіслацкай цэнтральнай раённай бальніцы пераўтварыў сваю пасаду ў крыніцу непрацоўных прыбыткаў.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і сувязяў з грамадскасцю Генеральнай пракуратуры, медык аказваў садзейнічанне ў атрыманні вадзіцельскіх пасведчанняў асобам, якія злоўжывалі спіртнымі напоямі. У прыватнасці, карыстаючыся сваім службовым становішчам, ён да заканчэння курса лячэння здымаў з уліку хранічных алкаголікаў, уносіў адпаведныя звесткі ў амбулаторныя карты і выдаваў фіктыўныя даведкі аб стане здароўя. Зразумела, што падобныя паслугі былі не бясплатныя. За кожную фіктыўную даведку пацыенты плацілі ад 60 да 80 тысяч рублёў. Апроч таго, прадпрымальны ўрач лячыў сваіх пацыентаў па завышаных коштах. У прыватнасці, падчас правядзення імплантацыі алкаголікам прэпаратаў «Дысульфірам» і «Эспераль» ён патрабаваў аплату ў памеры 60—80 тысяч рублёў. Хоць кошт падобных аперацый з улікам прэпаратаў не больш за 6—7 тысяч. Розніцу лекар клаў сабе ў кішэнь. Усяго, як высветліла пракуратура, нядобрасумленны ўрач падзарабіў на заганнай звычцы сваіх пацыентаў больш чым 1 мільён рублёў. Адметна, што хоць пракуратура Свіслацкага раёна і вывела на чыстую ваду карупцыянера ў белым халаце, але на лаву падсудных ён не трапіў. Прадпрымальны лекар быў накіраваны на лячэнне ў псіхіятрычным шпіталі.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

НЕПАЎНАЛЕТНІ НЕЛЮДЗЬ

У Магілёўскім абласным судзе неўзабаве пачнецца разгляд жудаснага злачынства, якое адбылося ў Бабруйску.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і сувязяў з грамадскасцю Генеральнай пракуратуры, на лаве падсудных апынецца 15-гадовы падлетак. Як устанавіла следства, у жніўні мінулага года ён выкраў 10-гадовага хлопчыка з мэтай атрымання выкупу. Але выкрадальніка нешта так раз'юшыла, што ён у той жа дзень утапіў свайго закладніка. А назаўтра непаўналетні нелюдзь патэлефанаваў маці забітага ім хлопчыка і запатрабаваў выкуп у памеры 3 тысяч долараў... Міліцыя выявіла і затрымала падлетка. Высветлілася, што апроч выкрадання і забойства чалавека, на яго рахунку яшчэ два крадзяжы маёмасці.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

АДНЫХ ЗА ПАЛЯВАННЕ, ДРУГІХ — ЗА РЫБАЛОЎСТВА...

Двойчы на працягу дня — і кожны раз на трох парушальнікаў — складалі пратаколы работнікі Салігорскай міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і раслíннага свету.

Напачатку па інфармацыі Слуцкага лясгаса яны прыбылі ў раён вёскі Вежы, дзе супрацоўнікі лясгаса ўжо затрымалі трох жыхароў сталіцы за паляванне ў забаронены час забароненым спосабам (з-пад святла фараў у начны час з выкарыстаннем механічнага транспартнага сродку). Канфіскаваны ружжо і патроны.

А потым складаліся матэрыялы ў дачыненні да трох жыхароў Салігорска, якія былі затрыманы супрацоўнікамі дэпартамента «Аховы» Салігорскага РАУС за здабычу рыбы сеткамі і «павуком». Апошнія канфіскаваны, як і 32 кілаграмы здабычы. Урон прыродным рэсурсам нанесены на суму 172 базавыя велічыні.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КАНДЫДАТ У ПРЭЗІДЭНТЫ РАСІІ ВЫСТУПІЎ ЗА НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ РУСКАЙ ПРЫБАЛТЫКІ

Кандыдат у прэзідэнты Расіі, лідар ЛДПР Уладзімір Жырыноўскі ў адказ на рашэнне Эстоніі прызнаць незалежнасць Косава даў зразумець, што ў гэтым выпадку эстонцы могуць наступіць на ўласныя граблі.

Як мяркуе Жырыноўскі, зыходзячы з гэтага, рускае насельніцтва ў Прыбалтыцы таксама мае права стварыць уласную рэспубліку па прыкладзе Косава. «У рускіх у Эстоніі, куды больш правоў стварыць маленькую дзяржаву, чым у албанцаў у Косаве», — заявіў віцэ-спікер Дзярждумы РФ.

ЭКС-ПРЭЗІДЭНТ ПОЛЬШЧЫ ЯРУЗЕЛЬСКІ ШПІТАЛІЗАВАНЫ Ў ЦЯЖКІМ СТАНЕ

Генерал Войцэх Ярузельскі шпіталізаваны ў ваенны шпіталь Варшавы.

Урачы ацэньваюць яго стан як цяжкі, паведаміла журналістам яго жонка Барбара Ярузельская. Паводле яе слоў, у 84-гадовага экс-прэзідэнта запаленне лёгкіх, а таксама праблемы з сэрцам. «Мне здаецца, што ў мужа няма вялікага жадання жыць далей», — сказала яна.

Як пісала ўжо «Звязда», генерала Ярузельскага на радзіме абвінавачваюць ва ўводзе ў Польшчы ваеннага становішча ў снежні 1981 года.

НОВЫМ ПРЭЗІДЭНТАМ АРМЕНІІ СТАЎ ПРЭМ'ЕР СЕРЖ САРКІСЯН

Аб гэтым паведаміў старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Арменіі Гарэгін Азаран пасля апрацоўкі 100 працэнтаў выбарчых бюлетэняў.

Саркісян упэўнена перамог у першым туры выбараў, набраўшы 52,86 працэнта галасоў выбаршчыкаў. Паводле 51-га артыкула Канстытуцыі Арменіі, прэзідэнтам рэспублікі становіцца кандыдат, які набраў 50 працэнтаў плюс адзін голас выбаршчыкаў, што ўзялі ўдзел у галасаванні. Разам з тым у Ерэване ўчора прайшлі акцыі пратэсту апазіцыі, у прыватнасці, прыхільнікаў экс-прэзідэнта Лявона Тэр-Петрасяна. Яны лічаць, што не Саркісян, а іх кандыдат перамог у першым жа туры. Хоць, згодна з інфармацыяй ЦВК Тэр-Петрасян набраў усяго 21 працэнт галасоў.

ЮНАЯ БРЫТАНКА ГАТОВАЯ ПАДЗЯЛІЦЦА ДЗВЮМА ЛІШНІМІ НЫРКАМІ

18-гадовая жыхарка Лідса Лаура Мун гатовая падзяліцца дзвюма лішнімі ныркамі з людзьмі, якія маюць патрэбу ў перасадцы донарскага органа. Чатыры здаровыя ныркі, якія нармальна функцыянуюць, былі выяўленыя ў дзяўчыны падчас абследавання, праведзенага пасля аўтамабільнай аварыі.

МУЗЫКА АДНАЎЛЯЕ ПАМЯЦЬ ПАСЛЯ ІНСУЛЬТУ

Пацыентам, якія нядаўна перанеслі інсульт, карысна слухаць музыку.

З яе дапамогай можна не толькі палепшыць настрой, але і паскорыць узнаўленне памяці і ўвагі, парушаных у выніку хваробы. Фінскія навукоўцы прапанавалі выкарыстаць музыкатэрапію ў якасці дадатковага метаду рэабілітацыі пацыентаў.

Погляд

ЯКІМ БЫЦЬ СЁЛЕТА ЗАРПЛАТАМ?..

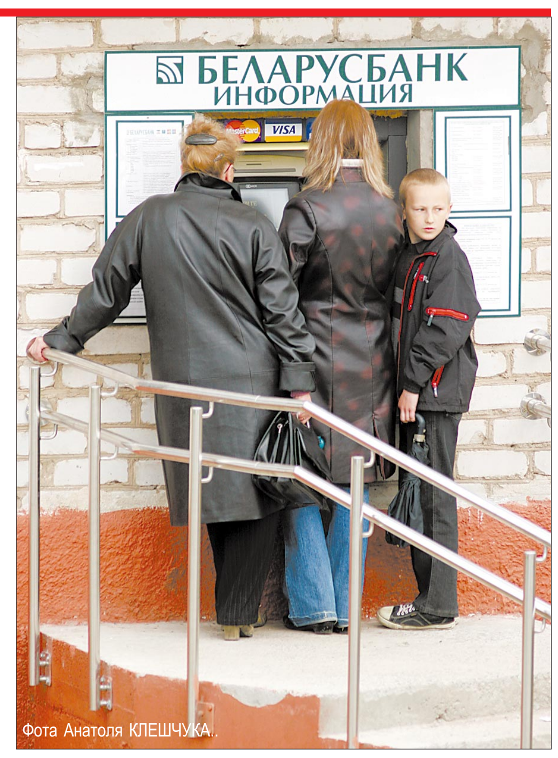

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Перспектывы нашай эканомікі — пытанне, якое абмяркоўваюць не толькі аналітыкі, цікавіць яно ўсіх нас, бо мы разумеем, што ад поспехаў у развіцці краіны будзе залежаць і канкрэтна наш дабрабыт. У прыватнасці, тое, якую заўтра атрымаем зарплату, па якіх цэнах давядзецца жыць? У гэтай сувязі, прыцягнуўшы да размовы <u>эксперта «Звязды», дэкана эканамічнага факультэта БДУ, прафесара Міхаіла КАВАЛЁВА,</u> мы паспрабавалі высветліць, напрыклад, тыя праблемныя пытанні, што могуць паўплываць на развіццё нашай эканомікі.

— Леташні год быў вельмі цяжкім, але і вельмі паспяховым для беларускай эканомікі, — лічыць Міхаіл Кавалёў. — Заплаціўшы (у параўнанні з папярэднім годам) дадаткова больш за 1,5 мільярда долараў ЗША за нафту і газ, мы, тым не меней, даволі істотна нарасцілі і экспарт. Праўда, нашы амбіцыйныя планы на будучае патрабуюць і значнага імпарту, і таму мінулы год мы закончылі з адмоўным сальда па таварах амаль у 4 мільярды долараў. Гэтая значная сума часткова перакрывалася кароткатэрміновымі пазыкамі — доўг краіны за год вырас. Сёлета давядзецца плаціць працэнты па ўзрослых даўгах. Таму, нягледзячы на тое, што ў гэтым годзе двайнога павышэння цэнаў на энерганосьбіты няма, нагрузка на эканоміку будзе па-ранейшаму вялікай.

— Трэба меркаваць, што толькі гэтым справа не абмяжуецца: мабыць, іншыя фактары, у прыватнасці, сусветныя, таксама будуць уплываць на айчынную эканоміку?

— Па-першае, будзе працягвацца сусветная доларавая інфляцыя. Па-другое, — рост цэнаў на рэсурсы, прычым не толькі на энерганосьбіты. З аднаго боку, — гэта для нас добра, напрыклад, па калійных угнаеннях. З іншага — дрэнна па тых рэсурсах, якія мы купляем за мяжой. Гэта таксама будзе падганяць інфляцыю.

Амбіцыйныя планы па мадэрнізацыі эканомікі, па будаўніцтве новых заводаў, жылля, спартыўных збудаванняў, гасцініц і г.д. Яны будуць патрабаваць значнага імпарту. У выніку за мяжой мы па-ранейшаму будзем купляць больш, нягледзячы на ўсе нашы намаганні па нарошчванні экспарту.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Расследаванне

Чаму не гарыць ВЕЧНЫ агонь?

На выездзе з Мінска ў магілёўскім напрамку знаходзіцца страшнае месца. Некалькі гектараў зямлі тут проста перамяшаны з попелам ды астанкамі людзей, знішчаных у Вялікую Айчынную вайну ў канцэнтрацыйным лагеры «Трасцянец». Так, гутарка будзе звязана з гэтым сумна вядомым канцлагерам, а калі сказаць больш дакладна — то з абеліскам, усталяваным ля вёскі Вялікі Трасцянец.

...Калі ехаць з боку Магілёва ў Мінск, то недалёка ад уезду ў сталіцу, леваруч, знаходзіцца аўтобусны прыпынак «Вялікі Трасцянец», ад якога адыходзіць пешаходная алея, а ўдалечыні — віднеецца гранітны абеліск. Зусім нядаўна і цалкам выпадкова лёс занёс мяне туды. Паглядзеў я на абеліск здалёк, з магілёўскай шашы, дый, думаю, трэба падысці бліжэй. Іду па алеі, азіраюся вакол: чысценька, смецця няма, відаць, што камунальныя службы працуюць добра. Дайшоў да абеліска. На ім надпіс: «Тут, у раёне вёскі Трасцянец, нямецка-фашысцкія захопнікі расстралялі, закатавалі, спалілі 201 500 чалавек мірных грамадзян, партызан, ваеннапалонных Савецкай Арміі». Побач — брацкая магіла салдат, якія загінулі пры вызваленні Мінска ў 1944 годзе. Ля помнікаў ляжаць кветкі і вянкі, непадалёк — некалькі лавачак. Атмасфера, каб апусціць позірк да зямлі, памаўчаць некалькі хвілін ды ўспомніць ахвяраў гэтай жудаснай вайны... Аднак мой погляд чапляецца за месца, дзе, па ідэі, павінен гарэць Вечны агонь. Падыходжу бліжэй — сапраўды, месца для агню ёсць, а самога агню — няма.

Куды падзеўся агонь?

Стаю ля абеліска, спрабую зразумець, як так магло здарыцца, што ля памятнага знака на месцы аднаго з найбуйнейшых канцлагераў не гарыць Вечны агонь. Пытаюся пра гэта ў мясцовага жыхара.

— А таму, — адказвае ён, — што тут увечары розныя бамжы збіраюцца, яны на ім ледзь што шашлыкі не смажылі. Некалькі разоў гасілі яго. Таму агонь гады тры таму і адключылі зусім. Зараз запальваюць толькі напярэдадні вялікіх святаў — Дня Перамогі, Дня Незалежнасці... Прыходзьце 23 лютага, будзе гарэць!

Падзякаваў я мужчыну за інфармацыю дый стаю далей. А тут жанчына ідзе. Ну я да яе з тым жа пытаннем.

— Я лічу, што эканомяць, — кажа яна.

— А тут мне дагэтуль мужчына расказваў, што тут збіраюцца розныя асацыяльныя элементы... — трохі здзіўлены яе адказам, спрабую праверыць гіпотэзу майго першага суразмоўцы.

— Ой, моладзь збіраецца кожны вечар. Тут лаўкі паставілі — дык зусім бардак стаў. Бедная прыбіральшчыца кілаграмы смецця кожную раніцу выграбае...

«Ага, — думаю сабе, развітаўшыся з жанчынай, — значыць, ёсць дзве версіі: 1) агонь патушылі з-за, мякка кажучы, нявыхаваных кампаній, якія збіраюцца тут увечары і зняважаюць памятнае месца; 2) з-за эканоміі грашовых сродкаў на паліве для агню». Была яшчэ і трэцяя версія, звязаная з сапсаванасцю механізма падачы газу, аднак яна адразу знікла, бо агонь на святы такі ўключаюць, значыць — тэхнічны бок тут ні пры чым. Даў сабе абяцанне высветліць сапраўдную прычыну адсутнасці Вечнага агню.

Хто перамог?

Назаўтра я ўжо быў у адміністрацыі Заводскага раёна горада Мінска (справа ў тым, што хоць абеліск і знаходзіцца па-за межамі сталіцы, на тэрыторыі Мінскага раёна, але стаіць на балансе Мінска, а дакладней — Заводскага раёна). Вось што мне расказала **Людміла БАРАНОЎСКАЯ, намеснік кіраўніка адміністрацыі Заводскага раёна г. Мінска:**

— На жаль, цяпер у моладзі такое выхаванне: яны не разумеюць, што такое Вечны агонь, а што — вогнішча. І гэты Вечны агонь яны пераўтварылі ў мангал для шашлыкоў. Закідвалі яго смеццем. Полымя магло згаснуць у любы момант і прывесці да надзвычайнай сітуацыі. Таму зараз (ужо трэці год) агонь запальваецца толькі падчас правядзення якіх-небудзь мерапрыемстваў.

Акрэсліла Людміла Бараноўская і праблему, звязаную са знаходжаннем памятнага знака на мяжы раёна і горада:

— Тэрыторыя Вялікага Трасцянца — гэта тэрыторыя Мінскага раёна. І Заводскі раён не можа арганізоўваць пастаянныя дзяжурствы ці пасты ля помніка, бо гэта не наша зямля. Мы ўзялі помнік на свой баланс, адрамантавалі яго і таму адказваем за сам абеліск. А вось парк вакол яго — гэта ўжо Мінскі раён...

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ISSN 1990 - 763X

08034>

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 21.02.2008 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 147,00
1 еўра	3 160,28
1 латвійскі лат	4 538,15
1 літоўскі літ	915,25
1 чэшская крона	124,81
1 польскі злоты	881,85
1 расійскі рубель	87,46
1 украінская грыўня	428,54

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	24,5486
10 UAH	48,1458
1000 BYR	11,4193
EUR	36,1036

Курс у гандлёвых кампаніях (на 20.02.2008 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

ЯКІМ БЫЦЬ СЁЛЕТА ЗАРПЛАТАМ?..

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Аднак каб развіваць эканоміку, без інвестыцыйнага імпарту не абысціся...

— Гэта адбываецца з-за імпарту не толькі інвестыцыйных тавараў, але і спажывецкіх. Насельніцтва стала жыць лепш, і яму хочацца хадзіць, напрыклад, не ў бабруйскіх чаравіках, а ў замежных і т.п. — і гэта аказвае ціск на гандаль.

Безумоўна, 3—4 мільярды долараў дэфіцыту гандлю — гэта не такая ўжо страшная сума, улічваючы, што ўсе нашы найбуйнейшыя ці сярэднія прадпрыемствы — дзяржаўныя. І, зразумела, што будзе хоць бы кропкавая іх прыватызацыя, што чарговую долю ў «Белтрансгаз» заплаціць «Газпрам», што мы можам прадаць долю дзяржавы ў адным ці двух банках хоць бы часткова: мне здаецца, што адзін з найбуйнейшых беларускіх банкаў збіраецца прадаць прыкладна 15 працэнтаў акцый на Лонданскай біржы. Таму амбіцыйныя планы можна будзе ажыццявіць толькі ў тым выпадку, калі ўсе праблемы, пра якія я казаў, будуць паспяхова вырашаны. І адна з найпершых сярод іх, якую я яшчэ не назваў, — спрашчэнне выплаты вывазных пошлін на нафтапрадукты. Тут працуюць дастаткова складаныя схемы, якія толькі забытваюць ясныя і празрыстыя схемы перапрацоўкі нафты ў Беларусі. Нафтахімічны комплекс — гэта амаль ужо трэць нашай эканомікі і ён павінен мець усе ўмовы для паспяховага развіцця. На мой погляд, нам неабходна больш эфектыўна весці перамовы з расіянамі наконт таго, каб яны не аддавалі сваю нафту і газ у доўг Еўропе.

— Прабачце, аднак усе грошы, якія расіяне атрымліваюць за энергарэсурсы, ідуць у стабілізацыйны фонд.

— Так, аднак размяшчаюцца яны на замежных рахунках. Фактычна можна лічыць, што энерганосьбіты яны аддаюць Еўропе ў лік будучых пагашэнняў, а сёння — бясплатна. Гэтага, на мой погляд, рабіць не трэба. Больш выгадна было б на тэрыторыі Беларусі, прама ля межаў цяперашняга ЕС, будаваць новыя нафтаперагонныя заводы, мадэрнізаваць і рабіць сучаснымі іншыя хімічныя камбінаты. Аб'яднаўшы намаганні беларусаў і расіян, на тэрыторыі нашай краіны мы сапраўды можам стварыць сучасны нафтахімічны комплекс, і на яго мадэрнізацыю маглі б пайсці тыя грошы, якія РФ выручае за нафту і газ. На мой погляд, не варта ўкладваць грошы ў амерыканскія альбо еўрапейскія аблігацыі, іх трэба выдаткоўваць на стварэнне новых сумесных заводаў Беларусі і Расіі, і ў далейшым прадаваць не нафту, а нафтапрадукты і выручаць на гэтым у 3—4 разы больш грошай.

Яшчэ адна праблема, якую неабходна неадкладна вырашаць — удасканаленне кіравання на мікраўзроўні, на ўзроўні прадпрыемстваў. Галоўная задача, якую вырашае кожнае прадпрыемства, — што выпрабляць і дзе прадаваць.

— Хутчэй за ўсё, гэта ўсё ж такі застаецца па-ранейшаму галаўным болем кіраўніцтва краіны?

— Так, наша дзяржава, як уласнік прадпрыемстваў, б'ецца над пытаннем, напрыклад, што ж вырабляць таму ж «Гарызонту», «Інтэгралу» і г.д. Але мне здаецца, што рызыкі памылак — вырабляць не тое, што патрэбна, не запатрабаваную прадукцыю альбо не той якасці — гэтыя рызыкі на сябе дзяржава не павінна браць. Што вырабляць і дзе прадаваць, — гэта вырашаць неабходна самім прадпрыемствам, у якіх будзе эфектыўны ўласнік. Часам уласнікам можа быць часткова і дзяржава, але гэтыя функцыі яна павінна выконваць з дапамогай сучасных тэхналогій карпаратыўнага кіравання, ствараць на базе нашых прадпрыемстваў буйныя карпарацыі замест нічога не вырашальных, а толькі перашкаджаючых суб'ектаў — прадпрыемствам канцэрнаў. Канцэрны, я лічу, ужо даўно сябе зжылі і, паўтаруся, толькі перашкаджаюць прадпрыемствам працаваць. Канцэрны не нясуць адказнасці за вынікі працы канкрэтных прадпрыемстваў, але тузаюць і навязваюць вытворцам надуманыя тавары. Мы паспяхова пераадолелі пачатак пераходнага перыяду, захавалі нашу прамысловасць, нашы заводы, але цяпер, калі мы ставім перад сабой амбіцыйныя планы, то ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі нам неабходна больш пераходзіць на сучасныя метады карпаратыўнага кіравання і непазбежнай прыватызацыі.

— Летась, нягледзячы на аптымістычныя прагнозы, у рэспубліцы да канца года не ўдалося ў запланаваных межах «апярэзаць» цэны. Сёлета ж усё за першы месяц «набегла» 2,5 працэнта інфляцыі. Аднак ва ўрадзе ўпэўнены, што інфляцыя не скокне па выніках года вышэй за лічбу ў 8 працэнтаў. На ваш погляд, задача выканальная?

— Інфляцыю неабходна абавязкова ўтрымаць — гэта галоўная задача стабільнага існавання эканомікі. Іншая справа, што зрабіць гэта будзе крайне цяжка: вытворцы тавараў адзін за адным патрабуюць павышэння цэнаў на сваю прадукцыю, сутыкаючыся з нізкай рэнтабельнасцю. Гэта не выйсце. На мой погляд, толькі вузкая спецыялізацыя і маштабы вытворчасці могуць зрабіць прадукцыю канкурэнтаздольнай. На жаль, некаторыя нашы будучыя прадпрыемствы губляюць свае канкурэнтныя здольнасці. Калі мы калісьці трымалі ў свеце львіную долю рынку інтэгральных схемаў для калькулятараў і гадзіннікаў, то сёння яе практычна ўжо няма. Мы спрабуем рабіць штосьці іншае па вузкім спектры, хапаемся то за адно, то за іншае, пачынаючы ад тэлефонаў, медпрыбораў і г.д., але дзе там. Поспеху дасягае толькі той, хто дабіваецца інавацый, ноу-хаў, аднак на вузкім спектры тавараў. На жаль, у нашых прадпрыемстваў не бачна такіх ноу-хаў, як, напрыклад, у Nokia, каб стаць лідарам на рынку тых жа мабільных тэлефонаў. А з'яўляючыся проста зборшчыкамі, цяжка дасягнуць поспеху ў канкурэнтнай барацьбе з тымі ж кітайцамі. Кітайцы паказалі, што ўмеюць збіраць тавары танней і лепш, чым многія.

Паўтаруся, неабходна канцэнтравацца на вельмі вузкім профілі прадукцыі. Як мне здаецца, для нас гэта могуць быць сапраўды трактарабудаванне і сельскае машынабудаванне, аўтамабільнае машынабудаванне. Заўважу, тое, што леташні год быў для такіх прадпрыемстваў паспяховым, не значыць, што ўсе наступныя будуць такімі ж. Так, пакуль назіраецца імклівы рост расійскага рынку. Рост цэнаў на прадукты харчавання прывёў да больш высокай рэнтабельнасці агракомплексу, і там могуць купляць больш трактароў. Але гэта можа працягвацца не вельмі доўга — хоць бы таму, што напэўна ва ўсіх стануць канкурэнтамі кітайскія вытворцы.

— Калі мы ўжо вышэй узгадалі пра рост цэнаў, хацелася б абмеркаваць і пытанне, якое датычыцца росту заработнай платы. Паводле прагнозаў на 2008 год, яе рост павінен скласці 109,5 працэнта. Гэта дастаткова высокі паказчык?

— Зразумела, што рэальная зарплата не павінна была б расці хутчэй за прадукцыйнасць працы (запланаваны рост 107,7 працэнта). Аднак неабходна канцэнтраваць сваю ўвагу на прадукцыйнасці, звальняць лішніх работнікаў, таму што ў цэлым па краіне ў нас з-за дэмаграфічных праблем лішніх людзей няма. І павышаць прадукцыйнасць і заработную плату. Між іншым, зарплата ў краіне павінна расці яшчэ больш хуткімі тэмпамі, чым намечана: яна павінна быць большай, чым у Расіі, і большай, чым у бліжэйшых суседзяў з ЕС — Літвы, Латвіі. Інакш найбольш кваліфікаваныя кадры з'едуць туды. Неабходна любой цаной, каб у Беларусь, наадварот, за кошт высокай зарплаты і высокай прадукцыйнасці працы сталі вяртацца тыя, хто з'ехаў за мяжу. Сёння, як ніколі, стаіць праблема вяртання інтэлектуалаў.

Я лічу, што ў гэтым пытанні неабходна, каб усе змаглі атрымліваць больш і працаваць лепш. Асабліва гэта праблема надзвычайна востра стаіць у бюджэтнай сферы. Мы плацім такія высокія падаткі таму, што прадукцыйнасць працы работнікаў бюджэтнай сферы надзвычай малая. Усе ж спробы скараціць бюракратычны апарат кіравання да вялікіх поспехаў не прывялі.

— З іншага боку, калі людзі будуць больш зарабляць, то і паслугі, напрыклад, той жа ЖКГ для іх павінны і могуць быць даражэйшымі?

— Вельмі правільна, што мы навялі парадак з льготамі, што ў грамадскім транспарце ўсе сталі плаціць. Гэта ж патрэбна зрабіць і з камунальнымі затратамі. У транзітнай дзяржаве, з якой з'язджаюць людзі, як вышэй, паўтаруся, зарплата павінна быць вышэйшай, чым у суседзяў, і з такой зарплаты неабходна за ўсё плаціць самім.

— Аднак адным махам цяжка істотна падняць людзям зарплаты.

— Перавыканаць запланаваныя паказчыкі па росце зарплат можна ўжо сёлета. У першую чаргу, павінна расці зарплата, а не ў цэлым даходы. Доля зарплаты ў даходах павінна павялічвацца. Вырасце зарплата, вырастуць адлічэнні ў пенсійны фонд — можна будзе павысіць і пенсіі. А павысіцца зарплата і пенсія, можна зрабіць так, каб насельніцтва плаціла не трэць ад паслуг, што атрымлівае, а дзве трэці. Дзяржава пры гэтым нічога не згубіць, і нічога не набудзе, як і прадпрыемствы. Павышаць зарплату і аплату паслуг, якія мы атрымліваем за кошт дзяржавы, трэба сінхронна. Гэта дазволіць знізіць падаткі.

— Высокія зарплаты — адназначна добра. Людзі, мяркую, знайшлі б куды патраціць «лішнія» грошы.

— Пакуль наша насельніцтва, на жаль, купляе занадта шмат імпартных тавараў, не задумваючыся, што гэтым самым пазбаўляе, як кажуць, працы сябра. Насельніцтву трэба больш зберагаць. Дарэчы, кітайскае насельніцтва зберагае 75 працэнтаў гадавой зарплаты. Мы ж зберагаем дзесьці каля 15 працэнтаў ад гадавой зарплаты. Я мяркую, што неабходна было б заклікаць нашых людзей больш клапаціцца аб сваіх дзецях, унуках і накопліваць грошы, напрыклад, для будаўніцтва жылля, на навучанне. Насельніцтву патрэбна прывіваць эканамічную псіхалогію ў рыначнай эканоміцы — ты павінен сам пра сябе клапаціцца. Не праядай усё, што сёння атрымаў, а нясі грошы ў банк.

— І ў чым нам зберагаць?

— Сёння відавочна, што больш выгадных укладаў, чым у беларускіх і расійскіх рублях, — няма. Будучае еўра і долара ў адносінах адзін да аднаго на розных адрэзках часу дастаткова туманнае.

Гутарыў Ігар ШЧУЧЭНКА.

З чаго здабылі казулю?

У Касцюковіцкую міжрайінспекцыю паведамілі аб магчымым незаконным паляванні на капытных. Рэйдавая група выехала на месца і знайшла там тушу казулі з агнястрэльным раненнем. Пра мяркуемых удзельнікаў гэтага палявання было паведамлена ў Крычаўскі РАУС. Яго супрацоўнікі падчас вобыску жылля знайшлі карабін з аптычным прыцэлам (з якога, верагодна, і была здабыта казуля), а таксама канфіскавалі незарэгістраванае паляўнічае ружжо, вялікую колькасць рыбалоўных сетак.

* * *

А ў Ганцавіцкай раённай арганізацыйнай структуры РДГА «БТПР» работнікі міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету сумесна з егерам выявілі групу паляўнічых, якая без дазвольных дакументаў здабыла дзіка. У выніку праследавання быў затрыманы непрацуючы В., 1962 г. н. У яго канфіскавана паляўнічае ружжо з боепрыпасамі і мяса дзіка вагой 58 кілаграмаў. Урон склаў 60 базавых велічынь.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У княстве друкаванага слова

Школьніцы вёскі Сарачы Любанскага раёна Дар'я БАРАЗДЗІНА і Аляксандра ДЗЯЛЕНДЗІК — сталыя чытачкі мясцовай бібліятэкі, якой ужо 20 гадоў кіруе Таццяна ГАЛАЙ.

«Прамая лінія»

ПРАЦОЎНАЯ «РАСКЛАДКА»: ЗАРОБКІ, ВОДПУСКІ, КАНТРАКТЫ

На пытанні чытачоў «Звязды» адказвае намеснік дырэктара дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Ірына Фёдараўна ШЫЛЯЕВА.

(Працяг. Пачатак у нумары за 20 лютага.)

☎— Адкажыце, чаму настаўнікам захавалі водпуск у 56 каляндарных дзён, а выхавальнікам дзіцячых садкоў — не?

Марыя Вікенцьеўна, г. Баранавічы

— На гэты конт можна сказаць адно: з 26 студзеня асноўны водпуск выхавальнікаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне дашкольнай адукацыі, складае 30 каляндарных дзён. Менавіта такая працягласць вызначана ў пастанове Савета Міністраў ад 24 студзеня 2008 года № 100 «Аб прадастаўленні асноўнага водпуску працягласцю больш за 24 каляндарных дні».

☎— Які водпуск прадугледжаны для педагогаў-настаўнікаў дзіцячых музычных школ? Па сутнасці гэта тыя ж настаўнікі, аднак музычныя школы адносяцца не да Міністэрства адукацыі, а да Міністэрства культуры...

Таццяна Генрыхаўна, Маладзечанскі раён

— Ва ўзгаданую пастанову № 100 настаўнікі музычных школ не ўключаны, адпаведна, працягласць іх асноўнага водпуску складае 24 каляндарныя дні.

☎— Дачка з'яўляецца студэнткай дзённага аддзялення медуніверсітэта і хоча працягнуць навучанне як толькі дзіцяці споўніцца 2 гады. Ці змагу тады я, як працуючая бабуля, аформіць на сябе «дэкрэтны» водпуск? І ці будуць мне, у выпадку хваробы ўнука, аплачвацца бальнічныя?

Таццяна Багатыр, г. Мінск

— У выпадках, калі ў працоўных адносінах знаходзяцца маці, бацька дзіцяці і іншыя члены сям'і, іх права на водпуск па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў рэгулюецца артыкулам 185 Працоўнага кодэкса.

Водпуск па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў замест маці можа прадастаўляцца бацьку, які працуе, ці іншым сваякам дзіцяці, што фактычна здзяйсняюць догляд, а пры прызначэнні апекі — апекуну дзіцяці. Пры гэтым за імі захоўваецца права на атрыманне штомесячнай дзяржаўнай дапамогі.

У выпадках, калі маці з'яўляецца навучэнкай, студэнткай ці ваеннаслужачай, прадастаўленне водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў рэгулюецца іншымі актамі заканадаўства. Да такіх актаў адносіцца зацверджанае пастановай урада ад 12 чэрвеня 2002 года № 772 Палажэнне аб парадку прызначэння і выплаты дзяржаўных дапамог сем'ям, што выхоўваюць дзяцей. Паводле пункта 24 гэтага палажэння працуючаму бацьку і іншым працуючым сваякам дзіцяці (за выключэннем працуючых пенсіянераў), якія фактычна здзяйсняюць догляд, «дэкрэтны» прадстаўляецца пры наяўнасці даведкі з месца працы (службы), навучання маці дзіцяці аб яе выхадзе на работу (службу), аб працягу навучання да заканчэння тэрміну ўзгаданага водпуску і спыненні выплаты ёй дапамогі.

Згодна з гэтым пунктам вы маеце права на водпуск па доглядзе ўнука да дасягнення ім 3 гадоў, калі дачка працягвае навучанне на дзённым аддзяленні. А вось права на бальнічныя, вядома, не — менавіта таму, што вы будзеце знаходзіцца ў водпуску.

☎— Тэлефаную з Мінска з такім пытаннем: ці захоўваецца за жанчынай, якая знаходзіцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці, ранейшае працоўнае месца?

— Захоўваецца. Звольніць або перамясціць на іншую пасаду «дэкрэтніцу» могуць толькі тады, калі яна напіша адпаведную заяву сама. І выключэннямі тут могуць быць толькі выпадкі ліквідацыі арганізацыі, спынення дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка, а таксама поўныя «вінаватыя» дзеянні, прадугледжаныя ў артыкулах 42 і 47 Працоўнага кодэкса.

☎— Адкажыце, калі ласка, ці могуць скараціць жанчыну, якая мае дзіця ва ўзросце да 5 гадоў?

Наталля, г. Мінск

— У выпадку, калі прымаецца рашэнне аб скарачэнні колькасці работнікаў, патрапіць пад яго вы можаце нават нягледзячы на наяўнасць дзіцяці ва ўзросце да 5 гадоў. Адно, што за два месяцы да скарачэння вас павінны папярэдзіць і прапанаваць усе вакантныя пасады.

☎— У мінулым годзе застаўся нявыкарыстаны водпуск, таму, калі ласка, патлумачце, якая павінна быць яго мінімальная працягласць сёлета?

Вераніка, Мінскі раён

— Нявыкарыстаныя да 26 студзеня працоўныя водпускі (асноўны мінімальны водпуск плюс магчымая дадатковыя водпускі за шкодныя ўмовы, ненармаваны дзень і працяглы стаж) за мінулыя гады павінны быць прадстаўленыя або цалкам кампенсаваныя сёлета да 31 снежня на падставе заканадаўства, якое дзейнічала да ўступлення ў сілу змяненняў у Працоўным кодэксе.

Пры гэтым, калі работнік і наймальнік дамовяцца аб замене нявыкарыстаных за мінулыя гады водпускаў грашовай кампенсацыяй, павінны вытрымлівацца вызначаныя артыкулам 161 Працоўнага кодэкса ўмовы: адпрацоўка поўнага працоўнага года за мінусам працягласці працоўнага водпуску, выкарыстанне менавіта для адпачынку 7 дзён асноўнага мінімальнага водпуску і выкарыстанне для адпачынку дадатковага водпуску за работу ў шкодных умовах.

Адначасова варта заўважыць, што ў выпадку, калі працоўны год у работніка пачынаецца пасля 26 студзеня 2008 года, то працягласць працоўнага водпуску ўжо будзе разлічвацца па новых, з улікам змянення заканадаўства, нормах.

☎— Да выхаду ў водпуск па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў не скарысталася правам на працоўны водпуск. Ці магу я атрымаць за яго кампенсацыю цяпер і як гэта зрабіць?

Таццяна Лявонцьеўна Мядзведская, г. Віцебск

— Для таго, каб скарыстаць правам на водпуск за мінулы час з улікам цяперашняга заканадаўства, вам неабходна звярнуцца з заявай да наймальніка з просьбай кампенсаваць нявыкарыстаныя працоўныя водпускі. Пры гэтым, паколькі вы і без таго знаходзіцеся ў сацыяльным водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў і фактычна не прыступаеце да работы, мяркую, у звальненні часовага работніка, што быў прыняты на тэрмін водпуску на ваша месца, мэтазгоднасці няма.

Паводле вашай заявы, наймальнік кампенсуе нявыкарыстаны за мінулы час працоўны водпуск. Адно трэба мець на ўвазе, што скарыстацца гэтым правам вы можаце толькі на працягу 2008 года.

☎— Добры дзень, мяне завуць Міхаіл. Патлумачце, калі ласка, чаму пры выхадзе ў водпуск за мінулы год з 28 студзеня мне вызначылі яго працягласць не ў 21 і не ў 24, а ў 22 каляндарных дні?

— Такая сітуацыя магчымая. Скажам, калі вы ўладкоўваліся ў красавіку, то адлік працоўнага года ідзе з красавіка па красавік, і зараз вам проста прадаставілі водпуск прапарцыянальна адпрацаванаму часу.

☎— Патлумачце, калі ласка, колькі павінны працаваць настаўнікі ў вучэбны час? І ці павінны працаваць аднолькавыя 36 гадзін у тыдзень настаўнікі, якія маюць 18 і 30 гадзін урокаў?

Ці мае права настаўнік з невысокай нагрузкай у 18—20 гадзін права на дадатковы выхадны, дакладней, ці павінен ён выходзіць на працу па суботах?

Колькі гадзін павінен працаваць настаўнік у канікулярны час?

Настаўнікі гімназіі № 1, г. Карэлічы

— Усе гэтыя моманты рэгулююцца лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Міністэрства адукацыі. Таму, калі ласка, паспрабуйце звярнуцца па падрабязныя тлумачэнні ў сваё міністэрства.

☎— Ці мае права наймальнік пры падсумаваным уліку працоўнага часу не даваць двайную аплату за работу па выхадных, а проста накіроўваць у неаплачаныя адгулы напрыканцы года?

Віктар, г. Міёры

— Пры падсумаваным уліку працоўнага часу адгулы даваць нельга. У якасці «кампенсацыі» тут можа рабіцца толькі аплата згодна з заканадаўствам.

☎— Мой сусед-вартаўнік меў кантракт да 25 снежня, а 26 снежня яму споўнілася 60 гадоў. Пры гэтым 25 снежня суседу патэлефанаваў начальнік і прапанаваў папрацаваць яшчэ месяц-другі, аднак без заключэння новага кантракта. А пытанні такія: ці меў права наймальнік вусна прасіць працягнуць работу і пры гэтым не заключаць кантракт?

І які запіс павінны былі зрабіць у працоўнай кніжцы суседа ў сувязі з тым, што ён адмовіўся працягваць работу?

Кацярына Адамаўна, Навагрудскі раён

— Калі пасля заканчэння тэрміну кантракта работнік вырашыў спыніць працоўныя адносіны, то наймальнік абавязаны яго звольніць і зрабіць у працоўнай кніжцы запіс наступнага зместу: «Звольнены ў сувязі з заканчэннем тэрміну працоўнага дагавора. Пункт 5 артыкула 35 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь». Пры гэтым кожны з бакоў, які заключаў кантракт, не пазней чым за два тыдні да яго заканчэння павінны пісьмова папярэдзіць аб працягу ці спыненні працоўных адносін.

У выпадку, калі такія адносіны не спыняюцца, працяг кантракта з'яўляецца абавязковым. У прыватнасці, працяг кантракта ў межах максімальна 5-гадовага тэрміну робіцца, прынамсі, на год. На меншы час кантракт працягваецца з пісьмовай згоды самога работніка.

Прычым калі ў работніка заканчваецца максімальны 5-гадовы кантракт, а таксама ў выпадку перавода работніка з яго згоды на іншую работу, новы кантракт у любым выпадку можа быць заключаны на тэрмін не меншы за адзін год.

☎— Перад тым, як паехаць здаваць сесію, я проста дамовілася з кіраўніцтвам, але не напісала заяву. Ці можа лічыцца гэты час здачы сесіі прагулам з улікам таго, што я маю пацвярджальныя дакументы з навучальнай установы?

І такое пытанне. Я працую выхавальнікам, а вучуся на настаўніка-прадметніка. Ці лічыцца, што я навучаюся па спецыяльнасці і якім чынам мне павінны былі аплачвацца сесіі да 26 студзеня 2008 года?

Таццяна Анатольеўна Голік, Івацэвіцкі раён

— Перш чым ехаць на сесію, трэба было падаць заяву наймальніку з прыкладаннем выкліку з навучальнай установы. І на падставе гэтай заявы наймальнік павінен быў выдаць загад ці распараджэнне, якое і давала б права ехаць на сесію «без наступстваў».

І па-другое. Работнікам, што паспяхова навучаюцца на вячэрніх ці завочных аддзяленнях вышэйшых, сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і ў аспірантурах па накіраванні (заяўцы) наймальніка або на падставе заключаных з імі дагавораў (калектыўных або працоўных) на падрыхтоўку, прадастаўляюцца водпускі ў сувязі з навучаннем з захаваннем сярэдняй зарплаты па асноўным месцы.

У той жа час калі работнік навучаецца не па накіраванні наймальніка і калдагаворам ці пагадненнем аплата водпуску ў сувязі з навучаннем не прадугледжана, то такі водпуск можна атрымаць толькі без захавання зарплаты.

Матэрыялы «прамой лініі» падрыхтаваў Сяргей ГРЫБ.

(Працяг будзе.)

ЖАРТ СА ШТРАФАМ

Няўдалы жарт хлопчыка, які паведаміў аб пажары ў вёсцы Альгіняны, выльецца яго бацькам у немалы штраф.

У нядзелю ў пажарную часць Астравецкага РАНС патэлефанаваў невядомы і дзіцячым голасам паведаміў, што ў вёсцы Альгіняны пажар... Адразу па трывожным званку на месца выехалі выратавальнікі з Астраўца, Ізабелін, Варнян. Як аказалася, пажару не было. У пажарнай часці хутка «прабілі», што званок паступіў з мабільнага тэлефона. Не склала цяжкасці выратавальнікам устанавіць, каму належыць нумар апарата, з якога паведамілі аб пажары. Згодна з артыкулам 17.6 КаАП «Ілжывае паведамленне аб пажары», жартаўніка чакаюць штраф ад 4 да 15 базавых велічынь плюс выдаткі за амартызацыю транспарту і пажарных. А што было б, каб дзе-небудзь у гэты час адбыўся сапраўдны пажар?...

Аляксандр СЯНЮЦЬ.

Ведай нашых!

73 гады — 300 працадзён

У СВК «Усход» Мсціслаўскага раёна ёсць працаўніца, якой споўнілася 73 (!) гады. Рэгіна Феліксаўна Гайвеніс, ветэран працы і передавік сельскай гаспадаркі, штогод адрабляе каля трох соцень працадзён.

Рэгіна Феліксаўна жыве ў Малькаўцы: гэтую вёску ў акрузе называюць «літоўскай». Яна невялікая, з дзесятак двароў. Амаль усе жыхары Малькаўкі маюць адмысловыя імёны і прозвішчы, і ў вёску прыязджае пасол Літвы.

Бабуля Гайвеніс — чалавек адзінокі, таму аднавяскоўцы апекваюць жанчыну. А ў гаспадарцы ёй удзячныя за тое, што яна з гатоўнасцю выходзіць на працу ў любую пару.

— Наша гаспадарка — маладая, яна ўтварылася ў 1991 годзе ў Андранах, куды прыехалі перасяленцы з забруджанага радыяцыяй Чэрыкаўскага раёна, — расказвае галоўны эканаміст «Усхода» Ніна Карпалава. — А з Рэгінай Феліксаўнай мы пазнаёміліся, калі да нас далучылі суседні калгас «Ударнік». Бабуля ўлетку працуе ў паляводстве, а ўзімку выходзіць прыбіраць збожжавыя склады, дапамагае на ферме. І я ёй па-добраму зайздрошчу, калі яна кажа, што хоча працаваць і па-іншаму проста не можа. Нам усім да яе далёка...

— Трэба хадзіць на працу! — пацвярджае Рэгіна Феліксаўна. — Мне сапраўды з працай жывецца весялей!

Нешматслоўная сельская працаўніца лічыць, што старэйшае пакаленне цяпер лепей працуе за маладых. Яна сама ніколі не скардзіцца на жыццё: можа і колькі кіламетраў пешшу дайсці да працоўнага месца — калі трэба. Узімку працуе некалькі гадзін на дзень, а ўлетку — колькі сілаў хапае. Атрымлівае жанчына штомесяц ад 100 да 400 тысяч рублёў — нядрэнны дадатак да пенсіі. Хацелася б, прызнаецца Рэгіна Феліксаўна, і большага заробку — каб добра есці ды лепей апранацца.

— Але галоўнае — не сядзець адной у хаце, — гаворыць Гайвеніс. — Добра нешта рабіць карыснае. Калі чалавек працуе — ён жыве.

Ілона ІВАНОВА.

Што ясі, вясковец?

Глыбінка

На мінулым тыдні ў Баранавічах прайшоў абласны семінар-нарада, дзе прынялі ўдзел кіраўнікі сельскіх і пасялковых Саветаў, старшыні райвыканкамаў і райсаветаў, адказныя работнікі розных службаў вобласці і кіраўніцтва Брэсцкага аблвыканкама. Адным словам, на тэрыторыі Брэстчыны ў гэты дзень кабінеты кіраўнікоў розных рангаў былі зачынены і для гэтага была сур'ёзная прычына. На семінары ўзнімаліся пытанні жыццезабеспячэння насельніцтва і ролі кіруючых структураў вобласці ў іх вырашэнні. Усе найбольш важныя, дакладней, набалелыя праблемы вёскі абмяркоўваліся на гэтым семінары.

Семінар прайшоў у два этапы. На першым прысутных пазнаёмілі з найбольш упарадкаванымі і прывабнымі аб'ектамі горада, а ў другой палове дня гаварылі пра сітуацыю на Брэстчыне ў цэлым.

Хачу звярнуць увагу толькі на некалькі аб'ектаў, якія, на мой погляд, заслугоўваюць таго, каб пра іх пагаварыць.

Хоць Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт адкрыўся толькі ў 2004 годзе, але за апошнія два гады для студэнтаў былі ўзведзены два карпусы інтэрната. Сёння, паводле слоў рэктара Васіля Качуркі, ужо 72 працэнты студэнтаў, якія маюць патрэбу ў жыллі, жывуць у інтэрнаце. Праўда, 40 працэнтаў студэнтаў — жыхары Баранавічаў і ў іх праблемы з жыллём няма. Вось гэтыя новыя карпусы і паказваў рэктар гасцям. І трэба прызнаць, што тут ёсць усе ўмовы для пражывання студэнтаў. Калі, напрыклад, вучыўся я, то ў пакоі жыло дванаццаць чалавек, і гэта ў гады развітога сацыялізму. А ў інтэрнаце Баранавіцкага ўніверсітэта пакоі на 3—5 чалавек, а пра інтэр'ер і парадак ужо і гаварыць няма сэнсу — усё на самым высокім узроўні.

— Я атрымліваю стыпендыю ў 130 тысяч рублёў, а за жыллё ў інтэрнаце плачу 17 тысяч і гэта не ідзе ні ў якое параўнанне з тым, калі даводзіцца жыць на прыватнай кватэры. Там, здараецца, і святло не даюць запаліць, а плаціць трэба палову стыпендыі. І нам зайздросцяць, — сказала студэнтка 4-га курса Алена Бірук.

Ёсць у інтэрнаце і спартыўныя залы, хоць і здалося, што да прыходу наведвальнікаў студэнтаў крыху памуштравалі з рознымі фізпрактыкаваннямі. Але што ў гэтым кепскага?

У Тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, які адкрыўся напрыканцы мінулага года, аказваецца дапамога прыкладна 500 чалавекам у месяц. А ўлічваючы, што тут дапамагаюць найперш састарэлым людзям і інвалідам І і ІІ груп, то дзейнасць гэтай установы вельмі запатрабаваная. Але такі цэнтр можа дазволіць сабе буйны горад, а ў нашых райцэнтрах сацыяльнае абслугоўванне больш сціплае і саступае не толькі колькасцю супрацоўнікаў, але і абсталяваннем, памерам службовых памяшканняў. Напрыклад, спецаўтобус з пад'ёмнікам для інвалідных калясак на перыферыі яшчэ рэдкасць.

Што датычыцца медыка-сацыяльнай дапамогі па месцы жыхарства, то ўдзельнікам семінара паказалі філіял цэнтральнай паліклінікі ў паўночным мікрараёне, у якім пражывае 25 тысяч чалавек. Асобныя будынкі выглядаюць вельмі прывабна, як, напрыклад, аддзяленні тэрапеўтычнае і стаматалагічнае. Начальнік аховы здароўя горада Аляксандр Стэцко паказаў, што ўнутры ўсё адпавядае стандартам. І гэта сапраўды так. Але калі я не зраблю агаворкі, то нехта з жыхароў горада, прачытаўшы гэтыя радкі, усміхнецца. Праблем з медабслугоўваннем у горадзе хапае. Каб зрабіць нейкую дыягностыку ці прайсці бясплатна лячэбную працэдуру неабходна запісацца на чаргу. Ва ўсякім разе, скаргі даводзілася выслухоўваць.

І тут варта паслухаць старшыню Моладаўскага сельскага Савета Людмілу Раманоўскую:

— Тое, што я ўбачыла ў Баранавічах, для нас толькі мара. Але найбольш мяне ўразіў інтэрнат ва ўніверсітэце. Нават падумала — вось калі б мае дзеці падчас вучобы ў такіх умовах жылі! Далёка не кожная навучальная ўстанова мае такі інтэрнат.

А кропку над «і» паставіў намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Леанід Цупрык.

— Усе аб'екты, на якіх мы пабывалі, можна лічыць своеасаблівымі эталонамі, да якіх неабходна імкнуцца. Няхай кіраўнік раёна паглядзіць, можа, ён захоча нешта пераняць і ўкараніць на сваёй тэрыторыі. Але ніхто не сцвярджае, што ў Баранавічах, нават пры наяўнасці такіх аб'ектаў, усе праблемы закрытыя. Жыццё ідзе наперад і ставіць перад намі новыя пытанні.

Магчыма, універсам «Златка», які ў 2005 годзе выкупілі мінчане, і выклікае цікавасць, але, на мой погляд, для кіраўнікоў, якія сабраліся ў Баранавічах, за лепшае было б пазнаёміцца з работай аўтобуснага парка № 2, бо маршрутныя аўтобусы ў горадзе ходзяць дакладна паводле раскладу і гэты станоўчы факт заслугоўвае ўвагі. Тым больш што нараканні на работу грамадскага транспарту ёсць і ў абласным цэнтры.

Калі ўдзельнікі семінара сабраліся разам паўторна, то размова пайшла ўжо канкрэтна аб праблемах, якія ёсць у вёсках Брэстчыны. Прысутныя паглядзелі невялікі фільм, дзе на падставе негатыўных фактаў, якія ў асноўным датычацца добраўпарадкавання населеных пунктаў, паказана сітуацыя ў шэрагу раёнаў.

Напрыклад, у Столінскім раёне ёсць праблемы, якія для вёсак з'яўляюцца банальнымі: у в. Гарадзец наўкол смецце, а ў в. Вялікае Малешава ноччу не гараць ліхтары. Здаецца, што некаторыя нашы вёскі ўсё яшчэ ніяк не могуць разабрацца са смеццем і навесці парадак на палігонах для яго.

Але самыя абуральныя факты звязаны з прадуктамі, якія завозяць у вясковыя магазіны. Бывае, што тэрмін захоўвання такіх прадуктаў даўно скончыўся, а іх прадаюць. Выяўлена гэта было ў в. Высокае Пінскага раёна і в. Вялікі Лес, што на Століншчыне. А ад сябе дадам, што такіх фактаў вялікае мноства. Людзі купляюць каўбасу, сыр, якія ўвогуле есці немагчыма.

Сяргей Сіцько, старшыня абласной спажывецкай кааперацыі, пацвердзіў, што продаж пратэрмінаваных прадуктаў — сапраўдны біч, і найперш для невялікіх вёсак. Калі ў буйных пасёлках сітуацыю можна трымаць пад кантролем, то ў аддаленыя вёскі наведвацца часта з праверкай не выпадае.

І тут кіраўнік аблвыканкама Канстанцін Сумар напомніў, што старшыні сельскіх Саветаў павінны сачыць і цікавіцца, якія прадукты ляжаць на прылаўку.

Думаю, што не толькі кіраўнік сельсавета, але і мясцовыя дэпутаты абавязаны бываць у магазінах і зазіраць у дакументы на завезеныя прадукты. Дарэчы, сёння ў дэпутатах ходзяць настаўнікі, галоўныя спецыялісты СВК і іншыя адукаваныя асобы, якія маглі б лёгка зняць праблему. Але ж наш чалавек не хоча канфліктаваць з прадаўцамі і райпо, бо магазіны ў вёсцы ў сваёй большасці належаць раённай структуры.

І усё ж справа не ў кантралёрах, а «біч» знаходзіцца ў самой спажыўкааперацыі. Хто перакідвае залежалыя прадукты з райцэнтраў у вёску і хто іх там прадае? Свае ж людзі — работнікі райпо. Можна ўздыхнуць, што ў некаторых прадаўцоў нізкая свядомасць, але ж за пратэрмінаваныя прадукты ў магазіне належыць пакаранне ў 20 базавых велічынь. Вось і хацелася б ведаць: хто за апошні год быў аштрафаваны на такую суму? Залежалыя прадукты рэалізуюцца, а вінаватых няма. Адпаведныя структуры, відавочна, чакаюць масавага атручэння, каб затым заварушыцца. У нас так павялося з даўніх часоў.

На семінары ўзнімалася праблема і закупу сельгаспрадукцыі ў насельніцтва.

Людзі пачалі менш здаваць малака і прадаваць мяса. Ёсць сельсаветы, на тэрыторыі якіх летась закуплена па адной тысячы ці менш літраў малака ад каровы, а гэта, на думку кіраўніцтва вобласці, недапушчальна мала. Але тут ёсць і аб'ектыўныя прычыны. Працягвае змяншацца колькасць падсобных гаспадарак. Толькі за мінулы год іх стала на 6 тысяч менш, ды і ў цэлым вёска мяняецца. Мінулы ўклад жыцця адыходзіць у нябыт. На Брэстчыне сёння 224 тысячы падсобных гаспадарак, але ў палове з іх не трымаюць жывёлу. Старыя ўжо не могуць, а маладыя не хочуць валтузіцца з той жа каровай.

Праблемы ёсць і з бульбай. Напрыклад, тая ж абласная спажыўкааперацыя адправіла ў Расію 3 тысячы тон бульбы і попыт на яе там ёсць, але расійскія спажыўцы ад нашай бульбы паступова адмаўляюцца, бо яна пашкоджана драцянікам. Сёння неабходна саджаць бульбу суперэлітных гатункаў і вытрымліваць тэхналогію яе вырошчвання. Праблема набалелая і добра вядомая. Яна яшчэ раз нагадвае, што ў сельскай гаспадарцы, як і ў прамысловасці, з наскоку нічога не вырашыш.

Закранулася і тэма п'янства, бо большасць злачынстваў адбываецца на глебе алкагольнага ап'янення. На 14 працэнтаў па вобласці вырас алкагалізм сярод жанчын.

Гаварылася пра агратурызм, узнімалася праблема занятасці насельніцтва, абмяркоўваліся пытанні сацыяльнай дапамогі...

Назіраючы за работай семінара-нарады збоку, хачу адзначыць адзін станоўчы момант. Усё прайшло спакойна і размова вялася ўзважана, без «наганяю», які, бывала, даводзілася чуць раней. Канстанцін Сумар падкрэсліў, што ад пазіцыі кіраўніка сельсавета на 90 працэнтаў залежыць вынік яго работы. А раённая ўлада не павінна спяшацца здымаць чалавека з пасады старшыні Савета. Здараецца, што толькі назначылі і тут жа здымаюць. Падобнае здарылася ў Жарабковіцкім сельсавеце Ляхавіцкага раёна. Трэба чалавека праверыць, дапамагчы, накіраваць. І ўвогуле, больш працаваць з людзьмі.

Нягледзячы на, магчыма, празмерную заарганізаванасць (не было абмену думкамі на самым нізавым узроўні) абласны семінар для яго ўдзельнікаў не прайшоў бясследна. Была магчымасць даведацца, што робіцца за межамі свайго раёна, сельсавета, нешта пераняць ці хоць бы не рабіць чужых памылак. А гэта ўжо штосьці.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Не можа быць!?

І не каша і не з сякеры

Казку пра тое, як салдат варыў кашу з сякеры, мы ведаем з дзяцінства. А тут вам не казка. Тут сапраўдная гісторыя, што адбылася ў адной з вёсак Курапольскага сельсавета Пастаўскага раёна. Жыве там чалавек, які досыць заўзята займаецца пчалярствам. Таўчэцца каля вулляў пастаянна. І заўсёды, асабліва ў час пагляду пчол, калі забіраецца з вулляў мёд, у адной і той жа куртцы. За некалькі гадоў куртка тая літаральна набрыняла мёдам.

Вырашыў чалавек вымыць куртку, замачыў яе ў вадзе. Ды і забыўся на некалькі дзён. А ўспомніў — выкруціў. Бачыць: вада нейкая не тое што брудная — мутная і пах ад яе своеасаблівы. Памачыў палец, лізнуў — салодкая.

І тут мільганула ў чалавека думка: а чаму б і не? Тым больш, пры аматары выпіць, ён у той час апынуўся без патрэбных сродкаў і быў крыху замучаны толькі празрыстай калодзежнай вадой. Бо мёдам загадвала строгая гаспадыня.

Падумаўшы, узяўся за справу. Знайшоў у жонкі крыху дражджэй, расчыніў імі тую салодкую вадзіцу, дадаў хлеба і пакінуў да часу.

І брага захадзіла. І выхадзіла. Ну, а што рабіць з ёю, ведае кожны спрактыкаваны і сасмяглы чалавек, нават калі няма ў яго адпаведнага апарата. І вось напой гатовы, астуджаны. Прыступіў да дэгустацыі чалавеча з пэўнымі апасеннямі. Усё-такі ж куртка... Але. Глынуў першую чарачку. Пачакаў. Пайшла. Другую — павесялела. Вырашыў праверыць на жонцы. Наліў крыху ў шкляначку, пайшоў у хату.

— Во, старая, крыху мяне заўважылі. Але ніяк не разбяру, што за самагонка.

Жонка глынула, пацмокала вуснамі.

— Смачная. Чаго ты хочаш. І хто гэта цябе заўважыў?..

Але дзядзька ўжо яе не слухаў.

Вечарам пачаставаў і суседа. А потым расказаў яму пра сваю «сякеру ў кашы».

Той аказаўся не гідлівым, ды толькі па вёсцы разнёс пра прыгоды дзядзькавай курткі.

А яна, гэтая куртка, ці не вісіць недзе ў чаканні новых пчаліных узяткаў.

Алесь КАСЦЕНЬ.

Вёска Касцяні Пастаўскага раёна.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

БЕЛАРУСЬ НЕ ПОЙДЗЕ НА ПАЛІТЫЧНЫЯ ЎСТУПКІ Ў АБМЕН НА ЭКАНАМІЧНЫЯ ПРЭФЕРЭНЦЫІ

Нават арыентацыя на інтэграцыю з Расіяй не прымусіць Беларусь пайсці на палітычныя ўступкі ў абмен на эканамічныя прэферэнцыі, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў інтэрв'ю тэлеканалу Russia Today і інфармацыйнаму агенцтву «РІА Навіны». Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь не задавальняе жорсткая пазіцыя Расіі ў эканамічных пытаннях. Пры гэтым ён адзначыў, што Беларусь ні пры якіх абставінах не мае намеру адмаўляцца ад уласнай незалежнасці. «Мы ніколі на гэты шантаж не паддадзімся. Няхай бы гэта амерыканцы рабілі, якія нас моцна не любяць. Але з боку сваіх братоў мы на гэтага не пацерпім», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Я заўсёды гаварыў, давайце спынім гэты цэнавы ціск на газ. Давайце мы вам адпрацуем гэтыя грошы. Гэта датычыцца і абароны, і ваенных аб'ектаў», — дадаў ён.

«Вы цудоўна ведаеце перспектывы, асабліва ў плане сістэмы проціракетнай абароны. Цяпер роля Беларусі ўзрасла ў сувязі з гэтым у сто разоў. Танкі праз нас не пройдуць, вобразна кажучы, на Маскву. Гэта таксама дарагога каштуе», — сказаў беларускі лідар.

«Прагматызм таксама двухбаковы павінен быць. Ну які прагматызм, калі нам сёння ні капейкі ніхто не плаціць за тую ролю, якую мы адыгрываем у абараназдольнасці Расіі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Актыўнае развіццё супрацоўніцтва Беларусі і Венесуэлы ў поўнай ступені звязана з жаданнем беларускага боку дыверсіфікаваць пастаўкі энерганосьбітаў і нежаданнем Расіі пусціць беларускія прадпрыемствы да здабываючых праектаў на сваёй тэрыторыі.

«Чаму ў нас з Уга Чавесам добрыя адносіны? Дыверсіфікаваць, у тым ліку і напрамак энергарэсурсаў, нам трэба. Трэба недзе зарабляць грошы. Вядома, нам было б прасцей і зручней зарабіць гэтыя грошы ў Расіі. Навошта свідравіны бурыць у Венесуэле, калі ў Расіі непачаты край работы? Мы маглі б здабываць пэўную колькасць нафты, узамен гэтага аддаць Расіі трубаправоды, на якія яна прэтэндуе. Бярыце, калі ласка, мы не супраць. Вы ж і прадаеце па гэтых трубах нафту і газ. Але, калі ласка, вы нашы інтарэсы захавайце. Дайце нам магчымасць, як амерыканцам і іншым, працаваць у Расіі, мы самі здабудзем нафту, падзелім прадукцыю па закону, аддадзім вам, што належыць, і заробім сабе. Гэта ж нармальна», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Такі падыход быў Пуціным гадоў тры-чатыры таму падтрыманы, мы ў Сочы дамаўляліся. Але прайшло столькі часу, руху няма. Чаму? Я таксама задаваў пытанне кіраўніцтву Расіі: вы што хочаце, як «пятлю» накінуць гэтыя газ і нафту і трымаць нас на кароткім павадку. Калі гэта так, гэта няправільная пазіцыя», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«У Азербайджане пайшлі нам насустрач — яны гатовы пастаўляць сюды нафту. Мы з Іранам дамовіліся — ужо асвойваем там радовішчы. І з Венесуэлай. Гэта значыць там, дзе гэта магчыма», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

«Яшчэ раз падкрэсліваю, калі б гэта было ў Расіі, мы б, напэўна, не паехалі ў Венесуэлу здабываць нафту. Мы б з імі там іншыя адносіны будавалі. Але Чавес не проста нам даў самыя выгадныя радовішчы — ён нас пусціў на тыя свідравіны, якія ўжо дзейнічаюць», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

У сваю чаргу венесуэльскія партнёры праявілі цікавасць да беларускіх тэхналогій і тавараў, вопыту работы ў сельскай гаспадарцы, у будаўніцтве, у пастаўках угнаенняў, тавараў народнага спажывання, прадукцыі машынабудавання.

Паводле слоў Прэзідэнта, на гэты год аб'ём фонду, які сфарміраваны Венесуэлай і з якога плануецца фінансаваць сумесныя праекты, складае амаль паўмільярда долараў.

«Гэта краіна казачна багатая. Там ёсць усё — ад залежных руд да вялікіх запасаў нафты і газу. Але Венесуэла, якая сёння [illegible], не мае іншай эканомікі. Няма рэальнага сектара эканомікі. Гэта ж была калонія. Венесуэла атрымлівала адзін долар з тоны нафты. Усё вывозілася за бясцэнак. Прыйшоў Уга Чавес, усё расставіў на свае месцы, пачаў дзейнічаць у інтарэсах уласнага народа. Каму гэта спадабаецца? Да гэтага часу амерыканцам не падабаецца. Вось адсюль і гэтыя азначэнні «адыёзная асоба». Ніякі ён не адыёзны, а смелы, рашучы чалавек, які хоча зрабіць народу дабра», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Расійская Федэрацыя «тарпедуе» прыняцце Канстытуцыйнага акта Саюзнай дзяржавы.

«Нам перш-наперш трэба прыняць Канстытуцыю — без Канстытуцыі не можа быць дзяржавы. Фінансавая сістэма і плацежная сістэма, валюта — гэта адно з фундаментальных палажэнняў Канстытуцыі. Паўстае пытанне, чаму мы ў комплексе не хочам вырашыць гэту праблему (валюты. — *Заўвага БЕЛТА*) у Канстытуцыйным акце? А ўжо ўсе тэрміны прыняцця яго прайшлі. Мы ўнёслі некалькі варыянтаў Канстытуцыйных актаў. Адзіная ўмова — не слабейшы за цяпер дзеючы дагавар. Расія «тарпедуе», не хоча прымаць Канстытуцыйны акт», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

«Нам пачынаюць гаварыць: слухайце, давайце мы вам аддадзім расійскі рубель, уводзім яго на тэрыторыі Беларусі. Ну, а што я скажу: давайце ж у комплексе вырашым пытанне. Якія ў нас будуць рычагі, каб карыстацца гэтым рублём, каб абараніцца, калі трэба? Мы ж не ведаем, якая наша роля і ў якім дзяржаўным аб'яднанні мы ўвядзём гэты рубель? Дом трэба будаваць з фундаменту, а не з даху. Прымаем Канстытуцыйны акт, вызначаем, як будзем жыць далей, і ў гэтым Канстытуцыйным акце мы прапішам, якая будзе валюта», — растлумачыў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, «гэта не абавязкова расійскі рубель». «Гэта, можа быць, будзе якая-небудзь наша агульная валюта: не расійскі рубель, не беларускі рубель. Расійскі рубель можна было б выкарыстоўваць як валюту пераходнага этапу, а затым мы стварылі б сваю валюту. Ці гэта будзе іншая валюта. Зноў жа, з разлікам не толькі Беларусь і Расія, але, шчыра кажучы, мы там, калі меркавалі, што і Украіна можа далучыцца да гэтага саюза», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка заявіў: «Думаю, нельга апускаць рукі і гаварыць, што Украіна для нас чужая, заўтра яна будзе ў НАТА, як гэта гучыць у расійскіх сродках масавай інфармацыі. Шчыра сказаць, за Украіну трэба змагацца. Гэта наша краіна, гэта нашы людзі».

Многія праблемы ў адносінах Масквы і Мінска тлумачаць тым, што некаторым расійскім палітыкам не падабаецца ўзросшая папулярнасць Прэзідэнта Беларусі сярод расіян.

Пры гэтым беларускі лідар абверг наяўнасць у яго якіх-небудзь уладных амбіцый унутры Расіі.

«Што датычыцца легенды, якая нарадзілася ў свой час яшчэ пры Барысе Ельцыне, што Лукашэнка імкнецца ў Крамлі шапку Манамаха схапіць і панесці ў Мінск, — гэта поўная бязглуздзіца. Ішло запужванне і нагнятанне страсцяў вакол Барыса Мікалаевіча і іншых, і гэта думка прыжылася, хоць пра гэта цяпер менш гавораць. Гэта юрыдычна немагчыма», — заявіў Прэзідэнт.

«Скажу шчыра, у чым палітычная праблема. Лукашэнка стаў вельмі папулярны ў свой час у Расіі. Трэба было [illegible]. «Дапрыняжліся» да таго, што ледзь не загубілі адносіны з самай блізкай дзяржавай. Я сам сабе здзіўляюся, што я гэта вытрымаў. Ну як можна цярпець, калі цябе твае родныя браты, сябры, да якіх ты з адкрытым забралам заўсёды ішоў і падтрымліваў, цябе пачынаюць па поўнай праграме прыціскаць. Гэта што, нармальна? Не», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што з боку Беларусі няма ніякага змянення ў знешнепалітычным курсе. «У нас не павінна быць дрэнных адносін ні з Расійскай Федэрацыяй, ні з Еўропай. Мы ж не загуляліся, як некаторыя дзяржавы, з ЗША і Еўропай, гаворачы, што ў НАТА ўступім, і пад Смаленскам танкі НАТА будуць стаяць. Мы ніколі сабе такога дазволіць не можам. Лукашэнка як быў, так і застаўся па-прарасійску настроены», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

«Газпрам» пагражае двайным павышэннем цэнаў на газ Беларусі на працягу года, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Ён нагадаў, што ў мінулым годзе расійскі бок павысіў цэны на газ і ўвёў экспартныя пошліны на пастаўкі нафты, што паставіла беларускую эканоміку ў складаныя ўмовы. «Мільярды тры, напэўна, нам давялося выкласці з эканомікі і заплаціць. Гэта вялікія грошы для Беларусі. Для Расіі гэта ніякія грошы пры цяперашнім патоку валюты ў краіну», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Прыродны газ падаражэў у два разы. Нам удалося выйсці з той сітуацыі, у якой мы апынуліся. Але нам пагражаюць цяпер яшчэ двайным павышэннем цэны на газ на працягу года. Ну і скажыце, якую ж нам Саюзную дзяржаву будаваць, калі сёння даходнасць «Газпрама» ў Беларусі прыкладна такая, як у Германіі. Чым жа мы так правініліся перад расіянамі, што нас паставілі ў адзін рад з немцамі?» — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле яго слоў, Расія несправядліва ставіцца да Беларусі як да партнёра па Саюзнай дзяржаве. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што дзеянні расійскага кіраўніцтва ў адносінах да Беларусі вымушаюць шукаць новыя рынкі збыту прадукцыі. Як адзначыў кіраўнік дзяржавы, калі раней экспарт прадукцыі ў Расію складаў амаль 85 працэнтаў, сёння ж — менш за палавіну. Пры гэтым пастаянна нарошчваецца экспарт у Еўрапейскі саюз. «Апошнія падзеі паказалі, што нельга арыентавацца на адзін рынак, нават калі гэта твая брацкая, блізкая дзяржава, у сувязі з супярэчнасцямі, якія ўзнікаюць на рынку Расійскай Федэрацыі», — заўважыў Прэзідэнт.

Расія павінна застацца цэнтрам, вакол якога будзе фарміравацца Садружнасць Незалежных Дзяржаў.

«Расія была і ёсць сёння цэнтр, вакол якога фарміруецца або павінна фарміравацца наша аб'яднанне — Садружнасць Незалежных Дзяржаў», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Пры гэтым ён выказаў перакананасць у тым, што такая палітыка Расіі павінна быць прадоўжана новым прэзідэнтам пасля заканчэння паўнамоцтваў Уладзіміра Пуціна. Паводле слоў кіраўніка беларускай дзяржавы, іншае пытанне, як гэта атрымаецца ў Расіі.

Прэзідэнт паведаміў, што на маючым адбыцца нефармальным саміце лідараў краін СНД у Маскве будуць падведзены вынікі 16-гадовай работы Садружнасці. «Не вельмі многа, напэўна, такіх вялікіх станоўчых вынікаў, але яны ёсць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Пры гэтым ён адзначыў, што не плануецца абмяркоўваць «нейкія глабальныя пытанні, якія хвалююць асобныя дзяржавы», у тым ліку і тыя, што датычацца праблем саюзнага будаўніцтва Беларусі і Расіі.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка не адмаўляе, што хацеў бы адыгрываць пэўную ролю ў будучым кіраўніцтве Саюзнай дзяржавы.

На пытанне аб тым, ці хацеў бы ён узначаліць будучую Саюзную дзяржаву, у інтэрв'ю тэлеканалу Russia Today і інфармацыйнаму агенцтву «РІА Навіны» Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: «Я вам па-мужчынску, па-чалавечы адкажу: мы ствараем нейкае аб'яднанне, напрыклад, Саюз, да якога імкнёмся, і там будуць наднацыянальныя органы. Вы што, лічыце, што толькі ад вашых кіраўнікоў трэба, каб яны былі амбіцыйныя, каб узначаліць гэта аб'яднанне?».

«Я не быў бы палітыкам, і Пуцін, або Мядзведзеў, або хто-небудзь яшчэ, калі б у гэтым плане не імкнуліся адыгрываць нейкую ролю ў будучым гэтым аб'яднанні», — дадаў Прэзідэнт.

У Беларусі павінны быць нармальныя адносіны з Еўрапейскім саюзам.

«Мы маем вельмі добрыя адносіны з Расіяй, у нас блізкія адносіны з Украінай, у нас з Еўрапейскім саюзам павінны быць нармальныя адносіны — гэта наш сусед. Суседзяў не выбіраюць — яны ад Бога», — заявіў Прэзідэнт, адказваючы на пытанні журналістаў.

Апошнім часам Беларусь зрабіла шэраг крокаў насустрач Еўрапейскаму саюзу, аднак гэта не сведчыць аб нейкай змене напрамку знешняй палітыкі на карысць Захаду, падкрэсліў Прэзідэнт. Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, Беларусь заўсёды вызначала шматвектарнасць сваёй знешняй палітыкі, і гэты курс застаецца нязменным.

Аляксандр Лукашэнка не супраць заставацца на чале беларускай дзяржавы, калі гэтага захоча народ.

Адказваючы на пытанне, якой Аляксандр Лукашэнка бачыць сваю ролю ў краіне праз 10 год, ён адзначыў: «Мне ніхто не перашкаджае як пайсці з пасады Прэзідэнта, так і застацца тут. Гэта ўсё будзе залежаць ад абставінаў. Як кажуць, пажывём — пабачым. Скажу шчыра, я не чапляюся за гэту пасаду». «Будзе здароўе і сілы, і народ будзе цярпець, будзе прасіць — будзем працаваць. Не будзе цярпець, не будзе прасіць — пойдзем», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Аляксандр Лукашэнка расказаў і пра асабістыя сяброўскія адносіны з калегамі, у прыватнасці з прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным. Паводле яго слоў, у двух лідараў няма межаў у абмеркаванні якой-небудзь праблемы. «Мы можам з дзяржаўных пытанняў перайсці на асабістыя і абсалютна па-сяброўску папракнуць адзін аднаго», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

На думку Прэзідэнта, выхад у адносінах за рамкі дыпламатычнага пратакола ніколі не перашкаджае, а наадварот, часта толькі дапамагае рашэнню ў непростых сітуацыях.

Было закранута пытанне і захаплення Аляксандрам Лукашэнкам спортам, у прыватнасці, катанне на горных лыжах. У параўнанні з майстэрствам Уладзіміра Пуціна ў гэтым відзе спорту кіраўнік беларускай дзяржавы ацэньвае свае поспехі больш сціпла. «Ён на горных лыжах — усё жыццё. А я стаў на іх толькі будучы Прэзідэнтам», — сказаў беларускі лідар.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ДАПАМОГА НА ПРАЕЗД: ВНУ — СТУДЭНТУ

Пакуль праект палажэння па аказанні матэрыяльнай дапамогі студэнтам у аплаце праезду, распрацаваны Міністэрствам адукацыі, знаходзіцца на стадыі ўзгаднення, кожная навучальная ўстанова зацвердзіла асабістыя часовыя палажэнні. У большасці дзяржаўных устаноў адукацыі ўжо распачалі сваю дзейнасць спецыяльныя камісіі. Пачынаючы са студзеня-лютага, яны разглядаюць заявы студэнтаў, а таксама вызначаюць парадак прызначэння і выдачы матэрыяльнай кампенсацыі. Каб атрымаць частковую кампенсацыю (яе памер не павінен перавышаць 50 працэнтаў) кошту праезду, трэба ў вызначаны тэрмін прадставіць праязныя дакументы за месяц (акрамя БНТУ). У дадатак да гэтага, студэнт, які мае неабходнасць у кампенсацыі, павінен падаць камісіі заяву з просьбай аб аказанні матэрыяльнай дапамогі на праезд, даведкі аб прыбытках кожнага члена сям'і, даведку з месца жыхарства і аб складзе сям'і. Заява і праязныя білеты падаюцца штомесяц, астатнія дакументы — адзін ці два (залежыць ад навучальнай установы) разы ў год.

Акрамя агульных пунктаў, у палажэннях навучальных устаноў дакладна акрэслены і індывідуальныя ўмовы атрымання кампенсацыі на праезд. З імі мяне пазнаёмілі ў сценах студэнцкіх прафсаюзных пярвічных арганізацый навучальных устаноў, якія я наведала.

Старшыня прафкама студэнтаў БДУ Ніна РАДЗЕВІЧ:

— Права на атрыманне матэрыяльнай дапамогі маюць студэнты, сярэднедушавы прыбытак у якіх на кожнага члена сям'і не перавышае 150 працэнтаў найбольшай велічыні зацверджанага ўрадам бюджэту пражытковага мінімуму (185 670 беларускіх рублёў). Студэнты могуць звяртацца па дапамогу кожны месяц. Наяўныя грашовыя сродкі факультэцкая камісія будзе размяркоўваць у залежнасці ад колькасці заяў, пададзеных студэнтамі, і, вядома, у залежнасці ад ступені неабходнасці ў дапамозе.

Паводле слоў **намесніка дэкана па выхаваўчай рабоце факультэта журналістыкі Ганны КУРЭЙЧЫК**, пры дапамозе старастаў груп інфармацыя даводзіцца да ведама студэнтаў. Ёсць спецыфіка факультэта: пяцікурснікі ў лютым праходзяць практыку, а студэнтам 3—4 курсаў на працягу цэлага месяца чытаюць лекцыі (тым студэнтам, якія працуюць у штаце, дазваляецца вольнае наведванне лекцый). Таму вялікі аб'ём кампенсацыі такой сістэмы падтрымкі студэнтаў можна будзе рабіць крыху пазней. Адно магу сказаць дакладна — платнікі ў гэтай сітуацыі застаюцца ў выйгрышы.

У адрозненне ад матэрыяльнай дапамогі ці кампенсацыі выдаткаў па найму жылля, якія студэнт-платнік не мог атрымаць на факультэце, кампенсацыя на праезд даступная для студэнтаў як бюджэтнай, так і платнай сістэмы навучання. Адрозненне толькі ў крыніцах фінансавання: тым студэнтам, якія вучацца за кошт рэспубліканскага ці мясцовага бюджэтаў, дапамога аказваецца са сродкаў, якія выдзяляюцца на стыпендыяльнае забеспячэнне, а таксама паступаюць ад пазабюджэтнай дзейнасці; платнікам жа — толькі са сродкаў, якія ўніверсітэт атрымлівае ад пазабюджэтнай дзейнасці.

Старшыня прафкама студэнтаў БДПУ імя Максіма Танка Вадзім ГРАЧОЎ:

— Матэрыяльная дапамога на праезд будзе аказвацца студэнтам дзённага аддзялення нашага ўніверсітэта пры ўмове, калі сярэднедушавы прыбытак іх сям'і не перавышае 100 працэнтаў найбольшай велічыні бюджэту пражытковага мінімуму. Гэта звязана з тым, што большасць нашых студэнтаў родам з сельскай мясцовасці, дзе, і гэта ні для кога не сакрэт, сярэднедушавы прыбытак не вельмі высокі.

Дапамога на праезд можа быць аказана ў выглядзе частковай кампенсацыі кошту праязнога дакумента толькі на адзін від гарадскога пасажырскага транспарту ў Мінску на месяц, ці кошту праезду да месца жыхарства бацькоў не больш за адзін раз у месяц (туды і назад) на пасажырскім транспарце агульнага карыстання міжгародняга паведамлення, ці кошт праезду да месца пражывання сям'і не больш за два разы ў месяц (туды і назад) на пасажырскім прыгарадным транспарце агульнага карыстання. Гэта значыць, што студэнт за адзін месяц можа атрымаць кампенсацыю за адзін від праязнога білета (гарадскі, прыгарадны, міжгародні білет). Акрамя таго, мы абмяжавалі колькасць зваротаў па дапамогу на праезд: кожны студэнт мае магчымасць звяртацца па кампенсацыю не больш за чатыры разы на працягу навучальнага года. Дапамога на праезд павінна быць аказана студэнту на працягу трох месяцаў пасля прадстаўлення ім праязных дакументаў.

Старшыня прафкама студэнтаў БДУІР Ігар ФРАЛОЎ:

— Студэнты нашага ўніверсітэта атрымліваюць матэрыяльную дапамогу на праезд з трох крыніц: фонду тэрміновай матэрыяльнай дапамогі, пазабюджэтных сродкаў універсітэта і сродкаў прафкама студэнтаў. Кожны факультэт прадстаўляе штомесяц спіс студэнтаў, якім неабходна матэрыяльная дапамога на праезд, універсітэцкай камісіі. У нас больш гібкая сістэма аказання дапамогі на праезд, чым у іншых навучальных установах. Мы не ўстанаўлівалі мяжу прыбытку сям'і студэнта. Гэта зроблена для таго, каб кожны студэнт, якому сапраўды неабходна дапамога, мог звярнуцца да нас. У тым выпадку, калі камісія атрымае вялікую колькасць заяў, перавага будзе аддавацца тым студэнтам, сям'я якіх мае мінімальны прыбытак. У студзені, да прыкладу, зваротаў было мала (гэта мы звязваем з сесіяй, але сапраўдныя прычыны пакажа час). У канцы лютага плануем правесці апытанне студэнтаў, каб даведацца, колькі чалавек мае неабходнасць у дапамозе на праезд. Гэта пытанне таксама вынеслі на савет па выхаваўчай рабоце.

Старшыня прафкама студэнтаў БДЭУ Міхаіл БАРЭЙША:

— Дапамога на праезд да месца пражывання сям'і на пасажырскім прыгарадным транспарце агульнага карыстання можа быць аказана студэнтам не больш чым за дзве паездкі (туды і назад) у семестр, на пасажырскім транспарце агульнага карыстання рэгулярнага прыгараднага паведамлення — не больш чым за чатыры паездкі (туды і назад) у семестр. Дапамога на праезд у гарадскім пасажырскім транспарце агульнага карыстання (акрамя таксі) можа быць аказана студэнтам, якія не пражываюць у інтэрнаце, не больш чым на адзін від гарадскога транспарту да двух разоў у семестр.

Атрымаць дапамогу можа студэнт, калі сярэднедушавы прыбытак яго сям'і не перавышае 200 працэнтаў найбольшай велічыні бюджэту пражытковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва.

Старшыня прафкама студэнтаў Мінскага дзяржаўнага вышэйшага радыётэхнічнага каледжа Наталля РЫЧКО:

— За студзень было вельмі мала заяў. Гэта звязана, на маю думку, у першую чаргу з тым, што ў нашых навучэнцаў была сесія, пасля канікулы. Акрамя таго, не ўсе студэнты ведалі пра наяўнасць магчымасці атрымаць кампенсацыю на праезд. Зараз мы размножылі палажэнне і раздалі па групах, праінфармавалі куратараў груп. Заўважыла, што, звяртаюцца ў асноўным тыя навучэнцы, 50 працэнтаў ад кошту праязнога якіх складае 20—40 тысяч рублёў. Дзеля таго, каб атрымаць 10 тысяч рублёў, ніхто не праяўляе жадання збіраць дакументы. Недахопам лічу адсутнасць дакладнай інфармаванасці: ледзь не кожны дзень прыходзяць студэнты з малазабяспечаных сем'яў і патрабуюць кампенсацыю пражытковага мінімуму. І кожны раз даводзіцца прасіць уважліва прачытаць палажэнне.

Старшыня прафкама студэнтаў БНТУ Алена МАНЮК:

— Наша сістэма адраснай сацыяльнай дапамогі студэнтам адрозніваецца ад агульнапрынятай. Гэта звязана з тым, што мы не чакалі спецыяльных распараджэнняў аб падтрымцы студэнтаў у сувязі з адменай ільгот. І ўжо 17 снежня мінулага года рэктар універсітэта выдзеліў са сродкаў фонду вытворчага і сацыяльнага развіцця ўніверсітэта грошы для набыцця праязных білетаў.

На факультэтах дзейнічаюць спецыяльныя камісіі па размеркаванні праязных білетаў на агульнаграмадскі транспарт (у іх склад уваходзяць прадстаўнікі грамадскіх арганізацый і работнікі дэканата) іншагароднім студэнтам, якія стаяць на ўліку, як студэнты, якім патрэбна месца ў інтэрнаце (толькі 49 працэнтаў студэнтаў забяспечаны жыллём) і сярэднедушавы прыбытак члена сям'і якіх не пераўзыходзіць бюджэт пражытковага мінімуму. Заяў на дапамогу ў параўнанні з фінансавымі магчымасцямі ўніверсітэта заўсёды больш. Таму мы стараемся штомесяц аказваць падтрымку розным студэнтам. Але, што ні кажы, маюцца і такія, якіх трэба падтрымліваць пастаянна.

А што думаюць наконт матэрыяльнай дапамогі на праезд самі студэнты?

Таццяна, БДУ:

— Усё ж лепш, як нічога. Пасля адмены льгот, я не ведала, што рабіць, бо кожны месяц жыла толькі на стыпендыю (атрымлівала павышаную стыпендыю і чарнобыльскія выплаты). Маці працуе выхавальніцай у дзіцячым садку і зарабляе менш як 350 тысяч рублёў. Адзін толькі білет дадому ў адзін бок каштуе 30 тысяч рублёў. Вось на гэтых выхадных прыехала з дому — і ад сяброў даведалася пра тое, што ўніверсітэт будзе выплачваць кампенсацыю на праезд. Радасць змянілася на сум, калі мне сказалі, што трэба прад'яўляць білеты (якія я па звычцы выкінула, як толькі выйшла з аўтобуса). Папрасіла маці выслаць неабходныя дакументы, каб у чарговы раз не ўпусціць магчымасць хоць неяк кампенсаваць выдаткі.

Алена, БДПУ імя М. Танка:

— Мне больш імпануе сістэма выдачы праязных білетаў, наладжаная ў БНТУ. У нас жа, акрамя таго, што трэба сабраць шмат даведак (радуе, што раз за навучальны год), дык яшчэ і кампенсацыя не абавязкова будзе 50 працэнтаў. А больш за ўсё не падабаецца тое, што студэнтам педуніверсітэта атрымаць матэрыяльную дапамогу можна толькі чатыры разы за год у той час, як студэнты іншых універсітэтаў могуць звяртацца па кампенсацыю штомесяц.

Ну і нарэшце самым папулярным быў адказ: «Якая яшчэ дапамога? Першы раз чую». Тут адно з двух: ці інфармацыйная работа ў навучальных установах храмае, ці тым недасведчаным студэнтам, якія пацісквалі плячыма, пачуўшы маё пытанне, трэба часцей з'яўляцца ў сценах «альма-матэр».

Надзея ДРЫЛА.

ПІ НАГБОМ СЫРАДОЙ РОДНАЙ МОВЫ!

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта словы-пацалункі ў мае вусны, у мой твар, у мае вушы, каб я шанаваў, зберагаў іх. Як бы шэпчуць, напамінаючы мне, ужо бацьку, дзеду і, дзякаваць Богу, прадзеду: «Беларус той, чые дзеці (а я ўжо кажу далей): унукі і праўнукі гавораць па-беларуску». Сёння вучу сваю праўнучку словам «Дзякуй!», «Добры дзень!», «Калі ласка!».

Не буду паўтарацца, які вялікі гэта скарб — родная мова, праз тысячагоддзе перададзеная з вуснаў у вусны, а пасля падхопленая Скарынавым друкам, Статутам і гэтак далей і гэтак далей. Людзі сусветнай славы ганаравалі яе. «...гэта самая багатая і самая чыстая гаворка, якая ўзнікла даўно і цудоўна распрацавана» **(Адам МІЦКЕВІЧ)**. А пра вусную творчасць беларусаў сказаў: «У іх казках і песнях ёсць усё».

Гэтая наша мова давала нам праз стагоддзі веру ў свае сілы. І вялікі **Фёдар ДАСТАЕЎСКІ** зазначаў: «Без гэтай веры ў сябе не выстаяў бы, напрыклад, на працягу вякоў беларускі народ і не ўратаваў бы сябе ніколі».

І ўжо адносна нядаўна — усяго сто гадоў таму — **Іван БУНІН** апавядаў пра сваё наведванне паўночнай Віцебшчыны: «Велізарны лясны край, надзвычай цікавы ў бытавых адносінах. Мне давялося вельмі многа хадзіць пешкам, уваходзіць у непасрэдныя зносіны з мясцовымі сялянамі, прыглядацца да іх, вывучаць іх мову. Пры гэтым я зрабіў шэраг цікавых назіранняў. У сялян гэтай паласы, на маю думку, у найбольш чыстым выглядзе захаваліся несапсаваныя рысы славянскай расы. У іх бачна парода. Ды і жывуць яны добра, далёка не ў тых жахлівых некультурных умовах, як наш мужык у сярэдняй Расіі».

А я згадваю пры гэтым і песні, якія ўзгадоўвалі ў нашым народзе працавітасць, хоць бы тыя жніўныя песні, якімі мы можам ганарыцца і якіх амаль няма ў нашых суседзяў. Як непарыўна павязалася беларускае слова і народныя рысы характару...

Беларуская калыханка пра катка навявала дзіцячы сон у **Валянціны ЦЕРАШКОВАЙ** — першай у свеце жанчыны-касманаўта, бацькі якой родам з віцебскай вёскі.

Дарэчы, якая ўрачыстая старонка — наша роднае слова і космас. **Пятро КЛІМУК**, праплываючы над Беларуссю, шаптаў Коласавы словы: «Мой родны кут, як ты мне мілы!..»

Сёння становішча з роднаю моваю тытульнай нацыі ў дзяржаўных установах, у міністэрствах, у навучальных установах — агульнавядомае.

І, прывёўшы ранейшыя выказванні, згадаю яшчэ адну вытрымку з артыкула выдатнага педагога **К.Д. УШЫНСКАГА**, нават не перакладаючы на беларускую. А раптам — каму бліжэйшая руская мова — прачытае і задумаецца ў гэты дзень роднай мовы. «Пока жив язык народный в устах народа, до тех пор жив и народ. И нет насилия более невыносимого, как то, которое желает отнять у народа наследство, созданное бесчисленными поколениями его отживших предков. Отнимите у народа все — и он все может воротить; но отнимите язык — и он никогда более уже не создаст его; новую родину даже может создать народ, но языка — никогда: вымер язык в устах народа — вымер и народ. Но если человеческая душа содрогается перед убийством одного недолговечного человека, то что же должна бы чувствовать она, посягая на жизнь многовековой исторической личности народа — этого величайшего из всех созданий Божьих на земле?».

І я ўспамінаю, як аднаго разу (я тады працаваў у рэдакцыі часопіса «Полымя») наш галоўны рэдактар выдатны паэт **Максім ТАНК**, вярнуўшыся з чарговай сесіі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, казаў, што дзяржаўным народам прызнаецца той, які мае свой герб, сцяг, гімн, энцыклапедыю, буквар, каляндар...

Працуючы над букварам — першаю кнігаю, праз якую дзіця свядома далучаецца да роднай мовы, я хацеў, каб тут знайшлося месца ўсім найменшым дзіцячым жанрам, каб тут быў і жарт, і дзіцячыя гульні, асабліва са словам, і былі згадкі пра народныя танцы, вітанні, словы ветлівасці і падзякі, каб тут красавалася і прыказка, і прымаўка, і народная прыкмета аб надвор'і, чаго быў пазбаўлены тагачасны буквар, апрануты ў шэры, зашпілены на ўсе гузікі педагагічны шынель. Мне хацелася зрабіць гэтую кнігу маленькай энцыклапедыяй дзіцячага жыцця.

І я быў рады, калі ў Маскве на ВДНГ буквар атрымаў сярэбраны медаль, а праз пэўны час, дапрацаваны, ужо на Лейпцыгскай выстаўцы быў адзначаны залатым медалём.

(Заканчэнне будзе.)

Анатоль КЛЫШКА.

ОАО «Минскторгавтотранс»

извещает своих акционеров о проведении 27 марта 2008 г. очередного общего собрания акционеров, которое состоится по адресу: г. Минск, пер. Солтыса, 5, грузовой автомобильный парк № 3 ОАО «Минскторгавтотранс» (актовый зал)

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет генерального директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год и о задачах на 2008 год.
2. Отчет о работе наблюдательного совета в 2007 году.
3. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса и отчета о прибыли и убытках за 2007 год.
5. Утверждение направлений использования чистой прибыли, полученной в 2007 году и на 2008 год.
6. О передаче наблюдательному совету полномочий, отнесенных к компетенции общего собрания.
7. Утверждение условий материального вознаграждения членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
8. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
9. О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «Минскторгавтотранс».

Начало собрания в 16.00. Регистрация участников с 15.20 до 15.50 по месту проведения собрания.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

С материалами по вопросам повестки дня можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. П. Бровки, 30, каб. 11, в рабочие дни с 9.00 до 16.30, начиная с 19 по 26 марта 2008 г., либо 27 марта 2008 г. по месту проведения собрания.

УНН 100217272

ОАО «Компания ИТЦ» извещает своих акционеров о проведении 25 марта 2008 года очередного собрания акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет Совета директоров о проделанной работе за 2007 год.
2. Отчет Дирекции о проделанной работе за 2007 год.
3. Отчет ревизора о проделанной работе за 2007 год.
4. О результатах аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
5. Утверждение годового отчета и баланса Общества.
6. О распределении чистой прибыли, оставшейся в распоряжении предприятия (покрытии убытков) и выплате дивидендов за 2007 год.
7. Утверждение направлений использования прибыли, оставшейся в распоряжении предприятия на 2008 год.
8. Об избрании членов Совета директоров и Ревизионной комиссии Общества.
9. Утверждение размера вознаграждений членов Совета директоров и Ревизионной комиссии.
10. О внесении изменений в Устав ОАО «Компания ИТЦ».

**Собрание состоится по адресу: г. Минск, ул. Гурского, 3-Б.
Начало собрания в 17.30.**

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Гурского, 3-Б с 10 по 25 марта 2008 года с 9.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) либо 25 марта 2008 года по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания будет проводиться с 16.30 до 17.15 по месту проведения собрания. Для регистрации акционерам при себе иметь паспорт (представителю акционера — паспорт и доверенность). Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 21 марта 2008 года.

УНН 101138948

Совет директоров Общества.

Открытое акционерное общество «Строительный трест № 4» сообщает о проведении очередного собрания акционеров

Собрание состоится 27 марта 2008 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году.
2. О работе Наблюдательного совета в 2007 году. Отзыв Наблюдательного совета о годовом балансе Общества.
3. Утверждение заключения аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год, заключения Ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2007 год. Утверждение дивидендов за 2007 год.
5. Утверждение плана распределения нераспределенной прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2008 год и первый квартал 2009 года. Периодичность выплаты дивидендов за 2008 год.
6. Об утверждении изменений и дополнений в Устав ОАО «Стройтрест № 4».
7. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
8. О вознаграждении членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества за исполнение ими своих обязанностей.
9. О наделении Наблюдательного совета некоторыми полномочиями, отнесенными к компетенции общего собрания.

Регистрация участников собрания проводится с 15.00 до 15.45 по предъявлении паспорта, а представителей акционеров — по доверенности.

Список акционеров для регистрации участников собрания будет составлен по данным реестра на 16 марта 2008 года.

С материалами собрания можно ознакомиться с 18 марта 2008 г. с 9.00 до 17.00 в рабочие дни по адресу: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17, каб. 319.

Справки по тел. в г. Минске: 334 07 95, 334 14 67.

УНП 100055368

Наблюдательный совет.

Уважаемые акционеры ОАО «Белхим»

**22 марта 2008 года состоится собрание акционеров ОАО «Белхим», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34.
Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34, актовый зал.**

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Отчет об итогах финансово-экономической деятельности в 2007 году и основных направлений развития на 2008 год.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2007 году.
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков.
5. Распределение чистой прибыли (покрытии убытков) и выплате дивидендов за 2007 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли на 2008 год и I квартал 2009 г.
7. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
8. Утверждение размера вознаграждений членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Утверждение сметы командировочных расходов на 2008 год и 1 квартал 2009 года.
10. Утверждение предельного норматива средств, направляемых на оплату труда сверх включаемых в затраты по производству и реализации продукции, товаров, работ, услуг и учитываемых при ценообразовании и налогообложении (30 % от фонда заработной платы).
11. О внесении изменений в Устав.
12. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34 с 10 марта по 21 марта 2008 года (время работы с 9.00 до 16.30) либо 22 марта 2008 года по месту проведения собрания.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по состоянию на 21 марта 2008 года.

Регистрация участников собрания — 22 марта 2008 года с 9.00 до 11.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 22 марта 2008 года в 11.00.

Для регистрации при себе иметь документы, удостоверяющие личность (паспорт).

УНП 100122846

Уважаемые акционеры ОАО «Завод гидравлического машиностроения» г. Кобрин

ОАО «Завод гидравлического машиностроения» г. Кобрин извещает акционеров о проведении 26 марта 2008 года в 15.00 очередного общего собрания акционеров по адресу: г. Кобрин, ул. Советская, 109, зал заседаний.

ПОВЕСТКА ДНЯ ОБЩЕГО СОБРАНИЯ:

1. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2008 год.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2007 году.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
5. Об утверждении распределения и использования чистой прибыли и расходов на потребление, а также выплате дивидендов за 2007 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2008 год.
7. Об утверждении изменений в Устав Общества.
8. Утверждение Положения о Ревизионной комиссии ОАО «Завод гидравлического машиностроения» г. Кобрин.
9. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
10. Утверждение размера вознаграждения членами Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Регистрация участников собрания будет проводиться с 14.00 до 14.45 в день и по месту проведения собрания на основании: акционер — паспорт; представитель — паспорт и доверенность, оформленная в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 30 августа 2006 г. № 1093 «Об утверждении Инструкции о порядке регистрации доверенностей, предусматривающих передачу прав, удостоверенных акциями».

Список акционеров Общества, имеющих право на участие в собрании, составлен на основании реестра акционеров по состоянию на 20 февраля 2008 года.

УНН 200093330

Наблюдательный совет ОАО «Завод гидравлического машиностроения» г. Кобрин.

У рэфармаваных гаспадарках заробкі ўзраслі ў 4 разы — да 486 тысяч

За апошнія некалькі гадоў у цэнтральным рэгіёне было рэфармавана 140 аграпрамысловых прадпрыемстваў. З іх 89 далучаны да інвестараў, а 51 гаспадарка прададзена як маёмасны комплекс. Прычым сярод апошніх адзначаецца больш высокі рост вытворчасці — у разліку на бал-гектар адпаведны паказчык павялічыўся амаль на 75 працэнтаў.

Як адзначыў на пасяджэнні Мінаблвыканкама намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама Леанід Заяц, за 2004—2007 гады на развіццё рэфармаваных гаспадарак інвестарамі выдаткавана больш чым 1,3 трыльёна рублёў. Для тэхнічнага пераабсталявання былых «аўтсайдараў» закуплена 806 трактароў, 518 камбайнаў, 355 грузавых аўтамабіляў, шмат іншай тэхнікі. Былі рэканструяваны і пабудаваны вытворчыя аб'екты, узведзена 804 жылыя дамы, праведзены ўсе неабходныя работы ў 27 аграгарадках. Значна ўзраслі і заробкі: летась сярэдні ўзровень аплаты працы ў рэфармаваных гаспадарках дасягнуў 486 тысяч рублёў. Гэта ў чатыры разы больш, чым атрымлівалі работнікі да эканамічнай «рэанімацыі».

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

УП «Минский городской центр недвижимости»

ИНФОРМИРУЕТ

В извещении о проведении 28 февраля 2008 года 70-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска (газета «Звязда» № 31 от 16.02.08.) во второй графе лота № 10 вместо слов «ул. Козлова,» **следует читать — «пер. Козлова»,** в третьей графе лота № 43 вместо цифры «40,0» **следует читать «75,3»**, в четвертой графе – вместо цифры «620»**, следует читать «1170».**

УНП 190398583

Абзац

● **Авіяцыйная бомба вагой каля 250 кілаграмаў знойдзена ў час пракладвання электракабеля ў Гродне ў раёне скрыжавання вуліц Дзяржынскага і 17 Верасня. У час работ па абясшкоджванні небяспечнай знаходкі, якія праводзіла група размініравання, з будынкаў, якія знаходзіліся побач, эвакуявана 60 чалавек.**

● Кошт на праезд ва ўсіх вагонах і цягніках расійскай чыгункі вырасце з 21 лютага на 17,5 працэнта. Гэта звязана з гібкім рэгуляваннем тарыфаў на працягу года. Спецыяльныя тарыфы будуць дзейнічаць у дзённых хуткасных цягніках «Аўрора», «Неўскі экспрэс» і Эр-200. З 5 па 10 сакавіка будзе яшчэ адно павышэнне цэнаў на праезд на расійскай чыгунцы.

● **Германскія шукальнікі скарбаў знайшлі некалькі дзён таму каля вёскі Дойчнайдарф дзве тоны нарабаванага фашыстамі золата, якое, на думку даследчыкаў, можа быць са знакамітага Бурштынавага пакою.**

● Па даных Міністэрства статыстыкі і аналізу самыя вялікія зарплаты ў снежні мінулага года былі на прадпрыемствах нафтаперапрацоўчай галіны — Br1 млн 737 тыс., чорнай металургіі — Br1 млн 466 тыс., электраэнергетыкі — Br1 млн 224 тыс., хімічнай і нафтахімічнай прамысловасці — Br1 млн 104 тыс. Гэта ў 2—1,3 раза больш, чым у сярэднім па прамысловасці.

● **Дыямент вагой 101,27 карата, самы буйны бескаляровы дыямент з выстаўленых**

на продаж за апошнія 20 гадоў, будзе прадстаўлены на аўкцыёне Christie's у Ганконгу 28 мая. Стартавы кошт ідэальнага дыяменту складзе $6 мільёнаў.

● З недахопам харчу ў шматлікіх краінах можна справіцца, ужываючы ў ежу насякомых. Да такой высновы прыйшлі спецыялісты з Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі (ФАО): «насякомыя могуць быць выдатнай крыніцай бялкоў і вітамінаў. У жуках, коніках і матылях утрымліваецца гэтулькі ж бялкоў, як, напрыклад, у мясе або рыбе, а ў іх лічынках — важныя вітаміны і мінеральныя рэчывы». Эксперты адзначаюць, што «ядомымі» для чалавека з'яўляюцца каля 1400 відаў насякомых.

● **Незвычайны іск грамадзяніна Літвы вымушаны будзе разглядзець Каўнаскі акруговы суд. Жыхар Літвы прад'явіў прэтэнзіі да Германіі, чыя авіяцыя Люфтвафе ў Другую сусветную вайну разбурыла яго дом у горадзе Мар'ямпале паблізу польскай граніцы. У сваім іску літовец патрабуе ад Германіі 3 млн еўра.**

● Мужчына, жыхар вёскі Вялікая Гаць, што ў Івацэвіцкім раёне, заліў падлогу хаты сваёй знаёмай бензінам і падпаліў яе. Пажарныя будынак удалося выратаваць, згарэў толькі дах, а падпальшчыка затрымалі. Свой учынак мужчына патлумачыў тым, што жанчына не захацела падзяліць яго пачуцці.

● **Знайшлі ад ласіхі шкуру... а таксама галаву, вантробы, два эмбрыёны і ногі. Такой была знаходка супрацоўнікаў Клічаўскага лясгаса і работнікаў Бярэзінскай міжрайспецыялізаванай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету. Пры аглядзе месца здарэння былі знойдзены чалавечыя сляды, якія ішлі да крайняга дома пустой вёскі. Устаноўлены гаспадар дома, які затрыманы і дае паказанні. Урон прыродным рэсурсам ацэнены на суму 270 базавых велічынь.**

Поўны абзац

● У пачатку лютага, падчас трансляцыі навінавай праграмы «Ватан» на туркменскім тэлеканалі, першы выпуск якой выходзіць у 21.00 па мясцовым часе, пакуль дыктар захоплена зачыт-

ваў паведамленні, на яго стале з'явіўся прусак і нахабна прадэфіляваў па ўсёй даўжыні стала. У той жа дзень у 23.00 гэтую ж праграму, разам з прусаком, паказвалі ў запісе. Прусака заўважылі толькі пры ранішнім паўторы перадачы. У выніку былі звольненыя або атрымалі вымовы рэдактары, рэжысёры, апаратары, тэхнічныя супрацоўнікі. У агульнай складанасці пацярпелі каля 30 чалавек.

«МЫ ЗНІШЧАЛІ СМЕРЦЬ»

Кажуць, у любой размове больш за ўсё запамінаецца апошняя фраза. Пасля расповеду пра сваё жыццё Васіль Георгіевіч Калуцкі сказаў мне: «Нашу зямлю размініраваць трэба яшчэ шмат гадоў».

Першае знаёмства з авіябомбамі адбылося ў яго яшчэ ў дзяцінстве: па сёння памятае, як сыпалі свой смяротны груз фашысцкія «юнкерсы».

— Узрываліся тыя бомбы далёка не ўсе, многія і цяпер ляжаць глыбока ў зямлі, тоячы небяспеку, — расказвае Васіль Георгіевіч, нібы абгрунтоўваючы той выбар, які даўным-даўно зрабіў для сябе, выбіраючы будучую прафесію. Больш за паўстагоддзя таму ён, выпускнік ваенна-інжынернага вучылішча, прыняў камандаванне асобнай інжынернай ротай. Дыслацыравалася гэта падраздзяленне пад Мінскам, але «зона адказнасці» распасціралася на многія сотні кіламетраў. Спецыялізацыяй стала абясшкоджванне авіябомбаў, якія не выбухнулі.

— Траплялiся такія, што пра перавоз іх у бяспечнае месца не было ніякай гаворкі. Вось, напрыклад, пад Будславам — там былі бомбы тыпу «матылёк», да якіх нават дакранацца небяспечна было, таму іх выяўлялі і ліквідавалі на месцы, — прыгадвае Васіль Георгіевіч. Дарэчы, там жа, непадалёк ад сусветна вядомага Будслаўскага касцёла, давялося выкопваць бомбу ў чвэрць тоны з жылога будынка. Калісьці яна прабіла страху, падлогу і... засела ў падвале. Старажылы казалі, што немцы цэліліся ў касцёл, але вось Бог міласцівы, а сапёр дапамог *(смяецца)*.

— А сам сапёр заўжды выходзіў пераможцам?

— Як бачыце, жывы, бо памылак не было. Хоць быў адзін выпадак, хутчэй, камедыйны, чым трагічны, калі я кожнай клетачкай арганізма пачуў блізкасць смерці... Гэта было ў Лёзне. Нас выклікалі туды, каб абясшкодзіць 250-кілаграмовую авіябомбу. Мае падначаленыя раскапалі катлаван, зрабілі нішу... Выпадак быў хрэстаматыйны, калі авіябомба прабівае зямлю на некалькі метраў і, губляючы кінетычную энергію падзення, нібы імкнучыся вынырнуць, паварочваецца пад зямлёй носам уверх. Вось я дабраўся да гэтай бомбы і, лежачы ў нішы, асвятляю ліхтарыкам узрывальнік. Трэба сказаць, што ўзрывальнік патрапіў няпроста: пасля падзення бомбы яго гадзіннік уключаўся на трое сутак. Потым павінен быў адбыцца выбух. Вось уявіце, падводжу я ліхтарык да гэтага ўзрывальніка і чую... цікае! Усё былое перажыў нанова, пакуль не зразумеў, што ў цішыні цікае на руцэ мой уласны гадзіннік. Ліквідавалі тую бомбу на месцы, бо вельмі ж небяспечная была, а само гэтае месца ў Лёзне па сёння выдатна памятаю.

Зразумела, жартоўны ўспамін у любой справе знойдзецца. Але ўспаміны прафесійнага «ліквідатара смерці» могуць гучаць зусім па-іншаму, калі паставіць сябе на месца тых, чыё жыццё было выратавана. Уявіце сабе, як удзячны Васілю Георгіевічу тыя жыхары Мінска, пад дамамі якіх у свой час ён выграбаў з зямлі ржавую смерць. Гэта было на вуліцах Даўгабродскай, Сенніцкай, Маскоўскай, Паўднёвай, у пасёлку Сосны... На ўскраіне сённяшняй плошчы Леніна ён браў удзел у ліквідацыі 3793 магнітных мін.

— Ведаеце, ніводзін мой падначалены не загінуў падчас размініравання, — узгадвае Васіль Георгіевіч. — Здаецца, толькі радавацца трэба было камандзіру. Але я непакоіўся ўсё больш і больш, бо калі ўсё ідзе гладка, сапёр страчвае адчуванне небяспекі. Уявіце сабе, як цяжка было мне захаваць сярод акрыленых поспехам салдат атмасферу найвышэйшай, як кажуць, боегатоўнасці...

Сёння Васіль Георгіевіч жыве ў Мінску (дарэчы, недалёка ад таго месца, якое сам калісьці размініраваў), у яго маленькай светлай кватэры пануе цішыня, пра якую ўсё жыццё марыў сам сапёр. У старой шафе ляжаць складзеныя ў стосік граматы і падзякі, на плечыках вісіць упрыгожаны шматлікімі ўзнагародамі ваенны кіцель. У кутку старэнькі тэлевізар.

Дарэчы, пра тэлевізар. Васіль Георгіевіч мае свой погляд на сучасныя тэлеверсіі сапёрскай справы. Усе гэтыя робаты для размініравання, хімічныя аналізатары, гукалакатары, сабакі-сышчыкі нічога самі па сабе не вартыя без самога прафесіянала-сапёра. А на пытанне, ці верыў ён у сапёрскія прыкметы, ці меў якія там амулеты, адказвае адназначна: глупства ўсё гэта. Маўляў, веды і асцярожнасць — галоўнае для сапёра.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА.

Падумай і рашы

По просьбе чытачоў паўтараем умовы задач з папярэдняга выпуску, суправадзіўшы іх натацыямі.

Канстанцін Гаўрылаў.

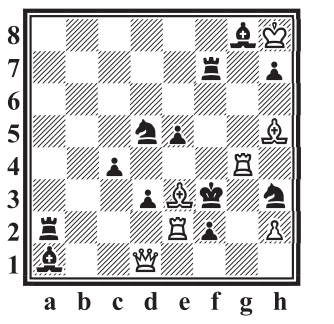

Белыя: Крh8, Фd1, Лe2, Лg4, Ce3, Ch5, п. h2. (7). Чорныя: Крf3, Лa2, Лf7, Ca1, Cg8, Kd5, Kh3, пп. c4, d3, e5, f2, h7 (12) Мат за два хады.

Марыян Урубель.

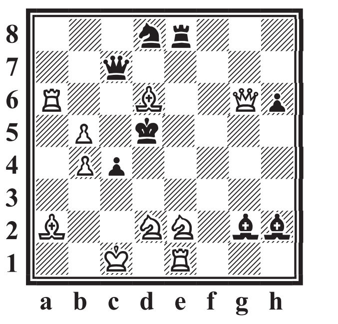

Белыя: Крc1, Фg5, Лa6, Лe1, Ca2, Cd6, Kd2, Ke2, пп. b4, b5 (10). Чорныя: Крd5, Фc7, Лe8, Cg2, Ch2, Kd8, пп. c4, h6 (8). Мат за два хады.

Кампазіцыя і практычная партыя

Кампазіцыя — гэта самастойная і вельмі каштоўная галіна шахмат. Яе асновай, вытокам, адкуль кампазіцыя бярэ свае жыватворныя «сокі», бясспрэчна, з'яўляецца практычная гульня.

Камбінацыйныя ідэі, што ўзнікаюць за дошкай, у канчатковым выніку вызначаюць таксама і творчыя асновы эцюднай кампазіцыі. Блакіраванне, перакрыццё, звязванне, адцягненне, уключэнне, шах і г. д. — усе гэтыя элементы можна сустрэць у практычнай партыі і ў задачы або эцюдзе.

Добрым пацвярджэннем сказанага служыць наступны эцюд. Белыя: Крe1, Лd8, Лh1, пп. c2, d6, g3, g6 (7). Чорныя: Крc1, Лg2, Cb5, пп. a3, h4 (5). Белыя выйграюць.

Рашэнне. 1. g7! Нельга 1. c4? Cc6 2. d7 a2 3. Лa8 C:a8 4. d8Ф a1Ф 5. Фd1+ Крb2 6. Ф:a1+ Кр:a1 7. Лh3 hg 8. g7 Cf3! 9. gfФ Лe2+ і чорныя даюць вечны шах. Значыць, трэба гуляць такім чынам: 1. g7! a2 2. Лa8 h3! 3. c4 C:c4 4. Л:a2 Л:a2 5. g8Ф C:g8 6. 0-0+! вось у чым уся соль задумы белых. 6. ... Крb2 7. Лf2+ Крb3 8. Л:a2 і белыя выйграюць. А калі 4. ... C:a2 5. d7 Лd2 6. 0-0+ Крc2 7. Лf2.

А вось прыклад з практыкі. Каспаран — Манвелян. Белыя: Крc1, Фh4, Лc3, Cg2, Kf3, пп. a4, b3. c2, g3, h2 (10). Чорныя: Крa6, Фc8, Лh8, Cd5, Kc6, пп. a5, b6, c7, d6, g6, h7 (11). Ход белых.

Вядомы ў шахматным свеце эцюдыст Г. Каспаран у гэтым заканчэнні партыі згуляў наступным чынам: 1. Л:c6!! C:c6 2. Фc4+ Крb7 3. Ф:c6!! Кр:c6 4. Ke5+ 5. Kd3+ Крd4 6. Крd2 і 7. c3х. Атрымалася, як у задачы.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.18	17.30	10.12
Віцебск —	7.10	17.17	10.07
Магілёў —	7.08	17.20	10.12
Гомель —	7.02	17.19	10.17
Гродна —	7.33	17.45	10.12
Брэст —	7.30	17.49	10.19

Месяц

Поўня 6.31.

Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. Аляксандра, Андрэя, Захара, Сямёна, Фёдара.

К. ПАПЯЛЕЦ, Ірэны, Элеаноры, Яўгеніі, Барталамея, Фелікса, Цэзара.

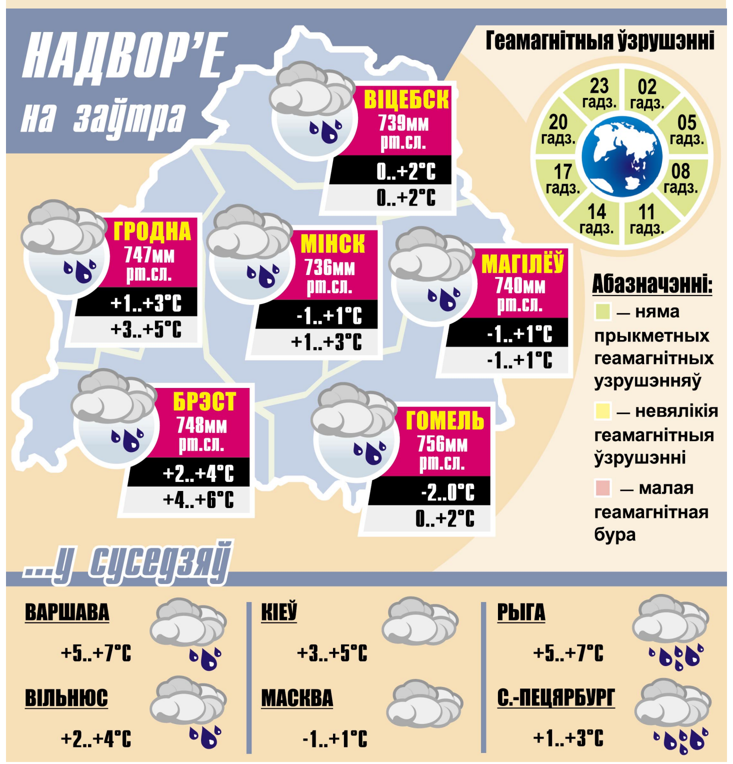

21 лютага

Дзве даты

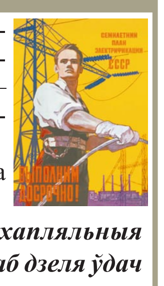

1613 год — Земскі сабор абраў 16-гадовага Міхаіла Фёдаравіча царом — першым з дынастыі Раманавых, якая кіравала Расіяй на працягу трох стагоддзяў.

1920 год — створана дзяржаўная камісія па электрыфікацыі Савецкай Расіі (ГОЭЛРО).

Цытата дня:

«Жыццё — гэта захапляльныя прыгоды, вартыя таго, каб дзеля ўдач цярпець і няўдачы».

Рычард Олдзінгтан (1892—1962), англійскі пісьменнік.

Усміхнёмся!

Ляціць наш самалёт-транспартнік дадому з паўднёвай краіны. Зразумелая справа, экіпаж набраў садавіны, гародніны рознай, увесь борт паўнюткі, ледзь не пад самы дах. Узлятаюць. 500 метраў да канца паласы — няма адрыву лайнера ад зямлі, 300 метраў — няма адрыву, 100 метраў — нарэшце адрыў. Камандзір паварочваецца да штурмана:

— Я ж казаў, яшчэ вядро чарэшні можна ўзяць.

☺

Жанчыны не маўчаць, яны толькі перастаюць размаўляць услых...

☺

У арміі галоўнае адзін раз зрабіць своечасова, чым два разы правільна.

З жыцця кантрабандыстаў

ЗНОЎ ГАРЭЛКА, ЗНОЎ ПАД КОБРЫНАМ

Кобрынскі раён мяжуе з Украінай. А ў суседняй краіне гарэлка значна таннейшая. Таму не зарастаюць сцежкі кантрабандыстаў. Чарговы ўлоў праваахоўнікаў склаў 760 бутэлек гарэлкі ёмістасцю 0,75 літра. Моцную прадукцыю ўкраінскай вытворчасці вёз на сваім мікрааўтобусе брастаўчанін. Канфіскаваны тавар цягне на суму каля 25 мільёнаў рублёў.

Яна СВЕТАВА.

Як паспець на дзіцячае «Еўрабачанне» і чаго чакаць ад дарослага

Тэлесеткі

Прыём заявак для ўдзелу ў дзіцячым конкурсе «Песня для Еўрабачання» прадоўжаны — цяпер апошнім тэрмінам названа не 29 лютага, а 15 сакавіка. Як патлумачылі «Звяздзе» ў прэсслужбе Белтэлерадыёкампаніі, якая з'яўляецца арганізатарам адбору, гэта зроблена па шматлікіх просьбах мастацкіх кіраўнікоў і бацькоў патэнцыяльных удзельнікаў конкурсу.

Нагадаем, сёлетні конкурс падзелены на тры этапы: адборачны тур, паўфінал і фінал. Да адбору дапускаюцца кампазіцыі на беларускай ці рускай мове, аўтарамі і выканаўцамі якіх абавязкова з'яўляюцца дзеці (прычым на дзень правядзення міжнароднага конкурсу ім павінна быць не менш як 10 і не больш як 15 гадоў). Вынікі адборачнага туру — прыёму і праслухоўвання заявак — прафесійнае журы агучыць у сярэдзіне вясны, а ўжо ў маі 20 адабраных песень прагучаць у паўфінале рэспубліканскага конкурсу. Па яго выніках суддзі назавуць 10 фіналістаў. Сам жа фінальны гала-канцэрт адбудзецца ў верасні, і яго пераможцу вызначыць сумеснае галасаванне журы і тэлегледачоў.

Дарэчы, як расказала нам выканаўчы прадзюсар канала «ЛАД», куратар беларускага адбору Людміла Барадзіна падчас тэматычнай онлайн-канферэнцыі (яна адбывалася на сайце Белтэлерадыёкампаніі), рашэнне аб тым, якая краіна будзе прымаць дзіцячы конкурс у 2009 годзе, Еўрапейскі вяшчальны саюз агучыць напрыканцы вясны гэтага года. Беларусь, нагадаем, падала заяўку на правядзенне дзіцячага «Еўрабачання-2009», гэтаксама як Украіна, якая прапануе для прыёму гасцей «Артэк», і Швецыя, што саступіла Кіпру права прымаць конкурс у 2008 годзе. Перавага аддаецца краіне, якая зможа ўзяць максімум выдаткаў на сябе — нягледзячы на тое, што кожная краіна-ўдзельніца і так плаціць унёсак у 30 тысяч еўра, ЕВС выстаўляе шэраг дадатковых патрабаванняў: тэхнічнае абсталяванне, гасцініцы, сцэнічная пляцоўка і г.д. «У Беларусі, магчыма, такой пляцоўкай можа стаць «Мінск-Арэна», — мяркуе Людміла Барадзіна. — Але канчатковае рашэнне будзе прынятае, калі нам прадставяць усе пытанні, а мы дадзім на іх адказы».

Што датычыцца дарослага конкурсу «Еўрабачанне-2008», то нядаўна прадстаўнік нашай краіны Руслан Аляхно таксама ўдзельнічаў у онлайн-канферэнцыі і крыху прыадкрыў творчыя планы. Наш выканаўца пабываў ужо з прома-турам у Чарнагорыі і Літве, прычым у Літве ён сустрэўся з леташнімі ўдзельнікамі «Еўрабачання», гуртом «4fun», які арганізаваў беларусам экскурсію ў Тракай. 23 лютага Руслан Аляхно выступіць як госць на нацыянальным фінале ў Македоніі, 2 сакавіка — у Босніі і Герцагавіне, гэтаксама плануецца паездка ва Украіну. Кліп на конкурсную песню «Hasta la Vista», як мяркуецца, будзе здымаць Сямён Гораў, вядомы па рабоце над тэлевізійнымі мюзікламі «Вечары на хутары паблізу Дзіканькі» і «Жаніцьба Фігара», а таксама кліпамі Піліпа Кіркорава, Веркі Сярдзючкі, Мікалая Баскава, Валерыя Меладзэ і «ВІА Гра». Зараз вядуцца перамовы. Калі яны завершацца паспяхова, кліп плануецца зняць ужо да сярэдзіны сакавіка, каб прадставіць яго на сустрэчы кіраўнікоў дэлегацый краін — удзельніц «Еўрабачання». Наконт будучых сапернікаў Руслан падзяліўся, што яму спадабаліся канкурсанты з Літвы і Чарнагорыі, але «канчатковае ўражанне з'явіцца толькі тады, калі будзе гатовая песня, і ўвесь нумар у сукупнасці». Зрэшты, тое самае можна сказаць і пра беларускага ўдзельніка — на пачатку вясны стане зразумела, у якім вобразе Руслан збіраецца паказацца на еўрапейскай поп-сцэне.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Главное управление Национального банка Республики Беларусь по городу Минску и Минской области
реализует токарный станок 1Д-95, год выпуска — 1992, ориентировочная стоимость 2 000 000 рублей.
Тел.: 218 38 40, 218 39 10.
УНН 100678894

Организация
ПРОДАЕТ АВТОМОБИЛЬ
УАЗ-31601.
Тел.: 263 44 77,
моб.: 8 029 6699302.
УНН 100734843

ПРАДАЕЦЦА

■ Дом з г/п у Капыльскім раёне (70 км ад Мінска). Тэл. 8 029 507 58 61.

■ Дом з г/п, гараж, малады вялікі сад у Браслаўскім раёне. Тэл. 898 56 49.

■ Дом драўляны 93 кв. м, абкладзены цэглай, два ўваходы, ацяпленне паравое і пячное, участак 13 сотак, г/п, недалёка возера Нарач. Звяртацца: 222397, г. Мядзел, вул. Шаранговіча, 4—10.

ТЦ «КУПАЛОВСКИЙ»
(г. Минск, ст. метро «Октябрьская», 2-й уровень)
СДАЕТ В АРЕНДУ ТОРГОВЫЕ ПЛОЩАДИ.
Конт. тел.: (8 017) 287 76 31, 287 77 14.

Наблюдательный совет ОАО «БЭМЗ»
извещает акционеров о проведении 26 марта 2008 года в 13.00 очередного общего собрания акционеров по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, клуб ОАО «БЭМЗ».
ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Отчет директора ОАО «БЭМЗ» Разумца С.Л. об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2008 год.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2007 году.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
5. Об утверждении распределения и использования чистой прибыли и расходов на потребление, а также выплате дивидендов за 2007 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2008 год.
7. Об утверждении изменений в Устав Общества по наименованию лицензируемого вида деятельности.
8. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
9. Утверждение размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
Регистрация участников собрания с 12.00. Акционерам при себе иметь удостоверение личности, представителям — доверенность. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра акционеров на 1 марта 2008 года.
Справки по телефонам: 42 16 83, 42 13 65.
УНП 200032892
Наблюдательный совет ОАО «БЭМЗ».

Інфарм-укол

«ТЛУСТЫ» ЖАЎТОК

Курынае яйка — карысны прадукт, які ўтрымлівае 12 вітамінаў.

Гэта добрая крыніца найперш вітамінаў A, B1, B2, E, а па ўтрыманні вітаміну Д саступае толькі рыбінаму тлушчу. Ёсць у яйках і такія мінеральныя рэчывы, як кальцый, кобальт, медзь, ёд, фосфар, а таксама халін, які зніжае ўзровень халестэрыну, лютэін, неабходны для добрага зроку, і лецыцін, які захоўвае памяць. Дарэчы, колер курынага жаўтка залежыць ад колькасці ў ім бэта-караціну: чым яго больш, тым, зразумела, ярчэй жаўток.

Аднак пры некаторых захворваннях, напрыклад, сардэчна-сасудзістых, яйкі ўвогуле выдаляюць з рацыёну харчавання хворага, а многія заходнія зоркі робяць яешню выключна з адных бялкоў. Гэта ўсё з-за таго, што яйкі — прадукт з высокім утрыманнем халестэрыну. Таму нават здаровым асобам рэкамендуецца не ўжываць больш за 2 яйкі на тыдзень.

ДЫЕТЫЧНЫ СОЕВЫ ТОФУ

Дыетолагі называюць тофу соевым тварагом. Гэта вельмі старажытны прадукт кітайскага паходжання, які сёння шырока выкарыстоўваецца не толькі ў азіяцкай кухні.

Вырабляецца ён з адвараных, працёртых соевых бабоў і нагадвае па знешнім выглядзе мяккі сыр. Гэта адзін з любімых прадуктаў большасці вегетарыянцаў і тых, хто сочыць за сваёй фігурай. А карысны ён найперш тым, што з'яўляецца цудоўнай крыніцай бялку, пры гэтым у ім мала тлушчаў і вугляводаў, а значыць, прадукт з'яўляецца нізкакаларыйным. Па кансістэнцыі гэты сыр бывае мяккім і цвёрдым. Тофу амаль не пахне, але добра насычаецца іншымі пахамі, добра спалучаецца з любымі прадуктамі. З тофу гатуюць нават дэсерты.

Вядучая рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

Чаму не гарыць ВЕЧНЫ агонь?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прыкладна тое самае мне расказалі і ў аддзеле культуры, і ў аддзеле ідэалогіі. Значыць, версія нумар адзін аказалася праўдзівай — ва ўсім вінаватыя людзі, якія не паважаюць загінулых і апаганьвалі Вечны агонь... А вось на мае пытанні кшталту: «А ці не варта б было вярнуць Вечны агонь?» чыноўнікі толькі разводзілі рукамі і канстатавалі факт: агню няма. І давядзілі, што так лепей, бо Вялікі Трасцянец — далёка не цэнтр горада, і сачыць за ім не так лёгка. І што планаў на вяртанне Вечнага агню ў Трасцянцы — няма. Ну, хіба толькі на святы.

Паспрабуем падвесці прамежкавыя вынікі. Шмат гадоў Вечны агонь гарэў і асаблівых праблем не ўзнікала. Недзе тры гады таму яны з'явіліся: з-за нахабнай і некультурнай моладзі Вечны агонь пагасілі. І запальваюць яго толькі перад святамі, калі ля помніка праходзяць урачыстыя мерапрыемствы... Што ж атрымліваецца: група дэкласаваных элементаў аказалася мацнейшай за гарадскія і раённыя ўлады? Што Вечны агонь знік на месцы, дзе загінула каля 200 (паводле іншых звестак — 500 тысяч) чалавек усяго толькі з-за некалькіх не вельмі культурных людзей?!

Дарэчы, на ўсякі выпадак я навёў даведкі і пра эканамічны складнік вечнага агню. Як паведамілі ва **УП «МІНГАЗ»**, на яго падтрыманне Вечнага агню за суткі трэба каля 173 метраў кубічных газу. На сёння 1 $м^3$ яго каштуе каля 370 беларускіх рублёў. Праводзім нескладаныя падлікі, памножыўшы 173 $м^3$ на 370 рублёў і на 365 дзён, і атрымліваем, што ўтрыманне Вечнага агню за год абыдзецца прыкладна ў 23 мільёны беларускіх рублёў. Мяркую, што для гарадскога бюджэту гэта не вельмі вялікія грошы для ўшанавання памяці соцень тысяч загінулых. Таму пра гэту версію ўспамінаць больш не будзем.

А што міліцыя?

Хто ў нас стаіць на варце аховы грамадскага парадку? Правільна, міліцыя. Таму цалкам натуральна, што далей я накіраваўся менавіта ў міліцыю, каб даведацца і пра іх пункт гледжання на сітуацыю, што склалася вакол абеліска ў Вялікім Трасцянцы. Калі сказаць па шчырасці, то па дарозе туды я чакаў перакладвання адказнасці на іншыя плечы. Аднак **намеснік начальніка Заводскага раённага ўпраўлення ўнутраных спраў падпалкоўнік Уладзімір КАЗЛОЎСКІ** мяне прыемна здзівіў:

— Гэта няправільна! Агонь трэба запаліць! У мяне самога шмат сваякоў загінула ў Вялікую Айчынную вайну. У раёне Трасцянца парадак міліцыяй ужо наведзены. Калі яшчэ не да канца, то навядзём. І нічога, што Вялікі Трасцянец адносіцца да Мінскага раёна. Мы мяжу праводзіць не будзем. Дадзім распараджэнне, каб нашыя супрацоўнікі звярталі ўвагу на помнік і на тое, што робіцца вакол яго. Хіба цяжка экіпажу заехаць па дарозе і праверыць сітуацыю? Я мяркую, што было б нядрэнна зноў запаліць Вечны агонь! Гэта ж не справа, каб яго употайкі запальваць перад святам, а потым ізноў гасіць! Каго мы баімся?.. Калі ён Вечны, то і павінен гарэць вечна.

І праўда, а каго мы баімся?.. Шчыра скажу, што візіт да Уладзіміра Анатольевіча дадаў мне аптымізму. А можа і сапраўды ўдасца зноў запаліць Вечны агонь у Трасцянцы? Я вырашыў заўтра зноў патрапіць у адміністрацыю Заводскага раёна і прапанаваць зрабіць Вечны агонь ізноў вечным, бо ж, здаецца, з галоўным негатыўным фактарам міліцыя абяцала разабрацца і ўзяць на кантроль. А пакуль — дачакаўся вечара і паехаў шукаць тых самых дэкласаваных элементаў.

На жаль (а можа і на шчасце), ля абеліска ніякіх шумных кампаній не знайшоў. Хутчэй за ўсё, зімовая сцюжа прымусіла іх разбегчыся па хатах і глядзець у цяпле тэлевізары. Але затое я зрабіў невялічкія назіранні. Па-першае, звярнуў увагу на смецце, прыбранае ў кучу ля бардзюраў: у асноўным гэта бутэлькі з-пад гарэлкі і піва, а таксама абгорткі ад чыпсаў ды пластыкавыя кубкі.. Значыць, кампаніі ўсё-такі збіраюцца і, калі казаць афіцыйнай мовай, «ужываюць спіртныя напоі». Падругое, каля помніка размешчана некалькі лавачак. Значыць, кампаніям ёсць дзе пасядзець. Па-трэцяе, адзначыў адсутнасць наўкол ліхтароў — у цемры ля помніка аднаму знаходзіцца трохі страшнавата...

Вяртаўся адтуль і распісваў сам сабе: калі лаўкі аднесці крыху далей ад помніка, усталяваць пару ліхтароў ды наладзіць рэгулярнае наведванне тэрыторыі нарадамі міліцыі, то Вечны агонь можна вяртаць на пастаяннае жыхарства. Але гэта толькі ў тэорыі ды ў маіх фантазіях...

Каму гэта трэба?

Зноў накіраваўся я ў адміністрацыю Заводскага раёна, але ўжо не столькі з пытаннямі, колькі з прапановай вярнуць Вечны агонь. Мяне выслухалі і паабяцалі ва ўсім разабрацца. Папрасілі звязацца з імі заўтра. З такім жа ўзнятым настроем прыйшоў я ў будынак адміністрацыі і назаўтра. Але пачуў нешта падобнае на:

— А што Вы хочаце пачуць? Вам жа ўсё растлумачылі...

А мо я няправільна што думаю? Мо і сапраўды, хай не гарыць Вечны агонь у Трасцянцы? Дык, здаецца, не так гэта, бо і **Міхаіл ЖУКОЎСКІ, першы намеснік старшыні Рэспубліканскага савета Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў**, падтрымлівае маю пазіцыю:

— Памяць павінна быць свяшчэннай. Я лічу, што там, дзе быў вызначаны і дзе гарэў Вечны агонь, ён і павінен быць. А тут яшчэ гаворка ідзе пра Трасцянец, месца масавага пахавання. Гэта наша памяць, наш боль. Гэта прыклад нашчадкам, як мы ставімся да тых, хто ратаваў і абараняў нашу Радзіму ад фашысцкіх захопнікаў.

Разважанні і, спадзяюся, НЕ рытарычныя пытанні напрыканцы

На носе 23-га лютага. Вечны агонь, вядома ж, у Трасцянцы з'явіцца. Але ненадоўга. Усяго на суткі. Пройдзе ўрачыстае ўскладанне кветак і вянкоў, настаўнікі будуць расказваць школьнікам пра трагедыю Трасцянца і ўсёй Беларусі. Але назаўтра Вечны агонь ізноў задыхнецца з-за таго, што газ перакрыюць. Да наступнага свята. Да дня Перамогі. А ўявіце сабе, што ў будзень прыедзе да абеліска іншаземец (бо тут фашысты знішчылі шмат грамадзян іншых дзяржаў). Зніме капялюш, пусціць скупую слязіну па сваяках. Дый паедзе дадому. Толькі, магчыма, павязе ён з сабой яшчэ і пытанне: «А чаму беларусы пагасілі Вечны агонь? Хіба ім ужо не баліць?»

Ды Бог з ім, іншаземцам. Уявіце лепей, што які-небудзь хлопчык пасля школы падыдзе да абеліска, паходзіць наўкол ды потым запытае ў свайго бацькі: «Тата, а чаму няма Вечнага агню?». І што адказаць бацьку? «А гэта, сынку, моладзь тут збіраецца, дурэе, во і пагасілі, каб чаго не выйшла...» І што падумае школьнік? Напэўна, што Трасцянец не такая ўжо і святыня, як расказвалі ў школе. І ці шмат потым карысці будзе ад заняткаў па ідэалогіі і гісторыі вайны ў школе ды ўніверсітэце, калі школьнік на практыцы, на ўласныя вочы ўбачыў стаўленне да памяці загінулых у Вялікую Айчынную вайну?..

То скажыце, гарэць Вечнаму агню ў Трасцянцы ці не?.. Спадзяюся, пытанне гэта **НЕ** рытарычнае.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 24 31 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 35.018. Індэкс 63850. Зак. № 958. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12